

Nezávislý hodnotící mechanismus (IRM): Česká republika Závěrečná zpráva 2018–2020

Kolektiv IRM s přispěním Věry Řiháčkové Pachta

Obsah

Shrnutí: Česká republika	2
I. Úvod	5
II. Souvislosti Otevřeného vládnutí v České republice	6
III. Leadership a mnohostranné fórum	9
IV. Závazky	14
1. Zavádění principů kvalitního managementu ve státní správě	16
2. Zlepšení výroční statistické zprávy o českém soudnictví	18
4. Zvýšení povědomí o problematice oznamovatelů protiprávního jednání (whistleblowerů)	22
5. Otevřená data o vzdělávání a vzdělávací soustavě	24
6. Otevřená data – informace o školách a školských zařízeních z informačního systému InspIS	26
7. Otevření dat – agregovaná zjištění z výstupů činnosti České školní inspekce	28
8. Závazek zajistit zveřejňování digitálních obsahů nejrozličnějšího charakteru, které jsou podpořeny z veřejných prostředků, pod otevřenou licencí Creative Commons (příp. jinou), a tím k nim zjednodušit přístup a umožnit všem aktérům ve vzdělávání jejich úpravy a sdílení	30
V. Obecná doporučení	32
VI. Metodologie a zdroje	36
Příloha I. Přehled provádění České republiky v průběhu vytváření akčního plánu	38

Shrnutí: Česká republika

Čtvrtý akční plán České republiky sice vznikl na základě otevřeného a poradního procesu, nepodařilo se jej však zviditelnit natolik, aby byl znám dostatečně širokému spektru možných zúčastněných stran. Jednotlivé závazky akčního plánu jsou většinou odvozeny ze stávajících vládních programů a zaměřují se na transparentnost českého soudnictví a otevírání dat týkajících se školství a vzdělávání. S ohledem na priority občanské společnosti by měl další akční plán zahrnovat účinnější kroky směrem k rozsáhlejšímu zapojení veřejnosti, otevřenosti, výraznější transparentnosti soudnictví a vyšší ochraně oznamovatelů protiprávního jednání.

Partnerství pro otevřené vládnutí (Open Government Partnership, OGP) je dobrovolná mezinárodní iniciativa propojující přední osobnosti z řad občanské společnosti i osobnosti usilující o vládní reformy, které společně vytvářejí akční plány zaměřené na výraznější inkluzivitu, vstřícnost a zodpovědnost vlád. Nezávislý hodnotící mechanismus (Independent Reporting Mechanism, IRM) pak výsledné akční plány monitoruje s cílem sledovat plnění jednotlivých vyplývajících vládních závazků. Česká republika se k iniciativě Partnerství připojila v roce 2011 a dosud implementovala tři akční plány. Přítomná zpráva shrnuje plnění Čtvrtého akčního plánu pro Českou republiku.

Přehled a hodnocení akčního plánu

Mnohostranné fórum České republiky bylo v roce 2018 rozšířeno tak, aby vyhovělo Standardům spoluvytváření akčního plánu Partnerství pro otevřené vládnutí. V současnosti má 18 členů s rovnoměrným zastoupením představitelů vlády a občanské společnosti. Čtvrtý akční plán České republiky sice vznikl na základě otevřeného a poradního procesu, nepodařilo se jej však zviditelnit natolik, aby byl znám dostatečně širokému spektru možných zúčastněných stran.

Většina závazků zahrnutých ve Čtvrtém akčním plánu vychází ze stávajících vládních strategií české vlády. Bez ohledu na určitou míru povědomí o ochraně oznamovatelů protiprávního jednání se akční plán v otázce zvyšování míry povědomí nezavazuje ke schválení zákona na jejich ochranu. Obecně se akční plán soustřeďuje na opatření zaměřená na transparentnost a konstatuje nedostatky v dodržování závazků, které by mohly podporovat spoluúčasť a zodpovědnost veřejnosti.

Dva z osmi závazků se zaměřují na vyšší transparentnost soudnictví, což částečně odpovídá veřejné poptávce po jeho vyšší transparentnosti. Polovina závazků zahrnutých v akčním plánu se týká zveřejňování statistik otevřených dat a dalších informací týkajících se fungování vzdělávacího systému.

Tabulka 1. Základní informace

Účast od roku: 2011

Hodnocený akční plán: čtvrtý

Typ zprávy: závěrečná

Počet závazků: 8

Vytváření akčního plánu

Existuje mnohostranné fórum: ano

Míra vlivu na veřejnost: zapojit

Jednáno v rozporu s postupem Partnerství: ne

Návrh akčního plánu

Závazky odpovídající hodnotám Partnerství: 7 (88%)

Transformativní závazky: 0 (0%)

S potenciální hvězdičkou: 0 (0%)

Implementace akčního plánu

Závazky s hvězdičkou: nelze aplikovatA

Splněné závazky: nelze aplikovatA

Závazky vyžadující podstatnou implementaci: nelze aplikovat

Závazky vyžadující výraznou implementaci: nelze aplikovat

Tabulka 2. Nejdůležitější závazky

Popis závazku	Další postup	Stav ke konci implementačního cyklu
Závazek 3: Zveřejňování rozhodnutí nižších soudů	Zveřejňovat výroky nejvyššího soudu a krajských a okresních soudů online. Je doporučeno sestavit mnohostrannou pracovní skupinu, která bude místnímu ministerstvu spravedlnosti v daném procesu poskytovat poradenství. V rámci soudního systému již existují instituce, které využívají efektivní databáze a mohou se podělit o dosavadní zkušenosti.	Poznámka: Hodnoceno na konci cyklu akčního plánu.
Závazek 4: Zvýšení povědomí o problematice oznamovatelů protiprávního jednání (whistleblowerů)	Účelem závazku je zvýšit povědomí o důležitosti oznamovatelů protiprávního jednání a připravit srovnávací analýzu o jejich ochraně v Evropě. Přestože se týká velmi závažné problematiky, nedošlo k závazku schválit příslušný zákon. Vzhledem k významu legislativy související s ochranou oznamovatelů Nezávislý hodnotící mechanismus doporučuje zaměřit se na tuto otázku i nadále, a to v dalším akčním plánu.	Poznámka: Hodnoceno na konci cyklu akčního plánu.
Závazek 7: Otevřená data České školní inspekce	Jedná se o závazek zveřejňovat ve formátu otevřených dat výsledky školních inspekcí. Stále nicméně probíhá diskuze o tom, které soubory dat budou publikovány jako první a jak budou data v systému aktualizována.	Poznámka: Hodnoceno na konci cyklu akčního plánu.

Doporučení

Cílem doporučení Nezávislého hodnotícího mechanismu je přispět k vytváření dalšího akčního plánu a napomoci při zavádění stávajícího akčního plánu.

Tabulka 3. Pět KLÍČOVÝCH doporučení Nezávislého hodnotícího mechanismu

1. Vypracovat dlouhodobou strategii otevřeného vládnutí. Projednat strategii za účelem identifikace nových oblastí pro stanovení dalších závazků a zajistit, že agenda Partnerství bude odpovídat prioritám státu a povede k dlouhodobým výsledkům.
2. Pokračovat ve snahách o otevírání soudního systému. S ohledem na projevené obavy veřejnosti o nezávislost justice by měl další akční plán i nadále usilovat o její transparentnost a jako jednu z priorit určit otevřené justiční reformy.
3. Zavázat se k přijetí zákona o ochraně oznamovatelů protiprávního jednání, zajistit způsoby jejich ochrany v souladu s nově přijatou směrnicí Evropské unie.
4. Podniknout debatu o reformě přístupu k informacím. Mnohostranné fórum by mohlo podniknout debatu o pozměňovacích návrzích k legislativě o přístupu k informacím a ustavení příslušného dozorčího orgánu.
5. Vyvinout další tlak na otevřená data. Otevírání dat v oblastech životního prostředí či dopravy by v tomto směru mohlo představovat významný další krok.

Cílem Partnerství pro otevřené vládnutí je zajistit přijetí konkrétních závazků ze strany vlád, které podporují transparentnost, posílení postavení občanů, boj proti korupci a využití nových technologií pro posílení vládnutí a dobré správy. Nezávislý hodnotící mechanismus Partnerství posuzuje vytváření a provádění národních akčních plánů za účelem posílení dialogu mezi zúčastněnými stranami a zlepšení odpovědnosti.

I. Úvod

Partnerství pro otevřené vládnutí (Open Government Partnership, OGP) je mezinárodní mnohostranná iniciativa propojující přední osobnosti z řad občanské společnosti i osobnosti usilující o vládní reformy, které společně vytvářejí akční plány zaměřené na vyšší inkluzivitu, vstřícnost a zodpovědnost vlád. Závazky stanovené v akčních plánech mohou být založeny na stávajících snahách v tomto směru, tj. identifikovat nové kroky směrem k dokončení probíhajících reforem či iniciovat činnost ve zcela nových oblastech. Nezávislý hodnotící mechanismus (Independent Reporting Mechanism, IRM) Partnerství pro otevřené vládnutí monitoruje všechny akční plány s cílem zajistit dodržování závazků ze strany jednotlivých vlád. Představitelé občanské společnosti a vlády využívají hodnocení Mechanismu k posouzení, jak při naplňování závazků pokročili a zda měly učiněné kroky dopad na život občanů.

Česká republika zahájila formální účast v Partnerství pro otevřené vládnutí v roce 2011. Tato zpráva se zabývá vytvářením a prováděním Čtvrtého akčního plánu České republiky pro období 2018–2020.

Nezávislý hodnotící mechanismus Partnerství pro otevřené vládnutí spolupracuje s nezávislou badatelkou Verou Řiháčkovou Pachtou, která se podílela i na přítomném hodnocení. Cílem Mechanismu je inspirovat a podpořit průběžný dialog o rozvoji a implementaci budoucích závazků. Podrobný popis metodologie Mechanismu je dostupný na webové stránce

<https://www.opengovpartnership.org/about/independent-reporting-mechanism>.

II. Souvislosti Otevřeného vládnutí v České republice

Závazky obsažené ve Čtvrtém akčním plánu převážně vycházejí ze stávajících vládních strategií. Akční plán zčásti odráží zásadní problémy rezonující ve veřejné debatě, jakými jsou transparentnost soudnictví a posílení ochrany oznamovatelů korupčního jednání. Akční plán neobsahuje příliš závazků, které by mohly podpořit zapojení veřejnosti a její zodpovědnější přístup.

Občanské svobody a veřejný prostor

Česká republika představuje relativně svobodné prostředí, kde mohou bez omezení působit politické strany, média a občanská společnost.¹ Podle zveřejněného Indexu demokracie (Democracy Index), který sestavuje deník The Economist, si v roce 2018 mírně polepšila a v hodnocení se posunula ze 7,62 na 7,69 bodu, v žebříčku nicméně stále patří ke skupině zemí s tzv. demokracií s vadami (flawed democracy, hodnocení 8).² V Indexu Freedom House (Freedom House Index) země získala hodnocení 91/100, což znamená svobodu bez závažných vad.³ Svobodu slova a tisku zaručuje Ústava a vláda ji dodržuje.

Podle Žebříčku svobody médií francouzské organizace Reportéři bez hranic (Freedom of Press Index, Reporters Without Borders, RSF)⁴ zaujímá Česká republika v celosvětovém měřítku 40. místo, je tedy mírně pod průměrem Evropské unie, ale vede si lépe než Maďarsko a Polsko. Mediální prostor v České republice je obecně svobodný, přestože existují obavy z koncentrace vlastnictví médií v rámci malé skupiny bohatých podnikatelů a politiků.⁵

Občanská společnost je dobře rozvinutá, s velkým počtem aktivních organizací (téměř 120 000), včetně těch zaměřených na oblasti, jako jsou korupce, územní plánování, práva LGBT, bezpečnost potravin či participativní sestavování veřejných rozpočtů na místní úrovni.⁶ Neziskové organizace hrají při sledování výkonu vlády důležitou roli a pravidelně prosazují reformní kroky v oblasti boje proti korupci a zvyšování transparentnosti.⁷

Svobodný přístup k informacím

Svobodný přístup k informacím je v České republice zaručen zákonem. V rámci Celosvětového hodnocení svobodného přístupu k informacím (Global Right to Information Rating) z roku 2018⁸ získala Česká republika 72 bodů z možných 150. Závažné problémy byly zjištěny v oblastech práva na svobodný přístup k informacím a postupech předkládání žádostí o informace, výjimek a zamítnutí žádostí, odvolání a sankcí. Zástupci občanské společnosti i veřejné správy se shodují na nutnosti reformovat režim přístupu k informacím a upravit stávající legislativu.

Předchozí akční plány vždy kladly velký důraz na otevřená data. Ministerstvo vnitra ČR, které v rámci veřejné správy za tuto agendu nese zodpovědnost, výrazně navýšilo své kapacity a vytvořilo efektivnější nástroje umožňující publikování dat v otevřeném formátu (Národní katalog otevřených dat 2.0). Definice otevřených dat je v české legislativě ukotvena od roku 2017 a seznam souborů dat, jež je nutno ze zákona zveřejňovat, je pravidelně doplňován či upravován vládním usnesením a je zároveň založen na zpětné vazbě získávané od občanské společnosti, získávané prostřednictvím iniciativy Náš stát, naše data – online průzkumu na portálu Otevřená data (www.otvorenadata.cz). Ministerstvo vnitra jako koordinátor agendy otevřených dat má sice mandát navrhovat ke zveřejnění jednotlivé prioritní datové sady, ale většina z nich spadá pod působnost jiných ministerstev či agentur.

Transparentní rozpočty

Podle Indexu otevřeného rozpočtu (Open Budget Index) poskytuje Česká republika veřejnosti značné množství informací o státním rozpočtu a získala 61 ze 100 možných bodů definujících maximální rozpočtovou transparentnost.⁹ I když parlament a Nejvyšší kontrolní úřad vykonávají dostatečný dohled nad rozpočtem, veřejnost má jen omezené možnosti, jak se do rozpočtového procesu zapojit. Zpráva Mezinárodního partnerství pro rozpočet (International Budget Partnership) doporučuje, aby vláda umožnila veřejnosti účastnit se jak vytváření rozpočtu, tak monitorovat jeho provádění.

Odpovědnost a antikorupční rámec

Česká republika si mírně polepšila v hodnocení vnímání korupce. Podle Indexu vnímání korupce Transparency International (Corruption Perception Index, CPI) z roku 2018 získala 59 bodů ze 100 možných, což oproti 55 bodům v roce 2016 znamená vzrůst, ale země tím stále zaostává za průměrem Evropské unie.¹⁰

Zároveň došlo k určitému pokroku v transparentnosti evidence údajů o skutečných majitelích. S účinností od 1. ledna 2018 musí být „skuteční majitelé“ společností a svěřeneckých fondů jasně uvedeni v Centrálním registru konečných vlastníků. Informační systém skutečných majitelů sice není určen pro širokou veřejnost, je však dostupný pro subjekty sloužící vymáhání práva, orgány státní správy a osoby, které mohou doložit legitimní zájem na prevenci určitých trestních činů.

V současné době v České republice neexistuje komplexní zákon k zajištění práv oznamovatelů protiprávního jednání, ačkoli vládní Usnesení č. 145/2015 Sb. (O opatřeních souvisejících s oznamováním podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu) poskytuje jisté nástroje na ochranu práv oznamovatelů z řad státních zaměstnanců. Obavy ohledně účinné ochrany těchto whistleblowerů, a to zejména v soukromém sektoru, projevila i Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD). Vzhledem k novým standardům Evropské unie o ochraně oznamovatelů Česká republika v únoru 2019 předložila návrh zákona, který by oznamovatelům poskytl přesvědčivé možnosti oznamování nezákonného jednání na pracovišti a ochránil je před potenciálním postihem.¹¹ Přestože OECD tento návrh hodnotí kladně, v českých podmínkách je jeho přijetí stále v počáteční fázi. K dnešnímu datu Závazek 4 současného akčního plánu zahrnuje aktivity zaměřené na zvyšování povědomí s cílem podpořit a především stimulovat společenskou roli oznamovatelů.

V oblasti justice protikorupční orgán Evropské rady – Skupina států proti korupci (Group of States against Corruption, GRECO) – konstatuje, že Česká republika sice učinila jistý pokrok v systému výběru soudců,¹² zavedla však pouze polovinu z doporučených opatření. Podle hodnocení GRECO doporučení ohledně korupce stran parlamentních poslanců, soudců a žalobců nebyla naplněna.¹³ Opatření zaručující transparentnost a objektivitu při jmenování soudců a žalobců a návrh etického kodexu soudců dosud nebyla dokončena. Dva z osmi závazků ze současného akčního plánu se soustřeďují na zvýšení transparentnosti justice, přičemž jeden z nich se týká zveřejňování rozsudků online.

V roce 2019 začaly v České republice probíhat nejmasivnější demonstrace od dob občanských nepokojů během tzv. Sametové revoluce v roce 1989, na nichž veřejnost vyjádřila radikální nesouhlas s údajným zneužíváním fondů EU současným předsedou vlády České republiky a s jeho náhlým jmenováním nové ministryně spravedlnosti.¹⁴ Jejich organizátorům, iniciativě Milion chviliek pro demokracii,¹⁵ se mimo jiné podařilo 23. června 2019 svolat na pražskou Letenskou pláň 250 000 účastníků z celé země. Šlo o dosud nejsilnější volání veřejnosti po větší nezávislosti justice a zavedení účinnější strategie v boji proti korupci.

Čtvrtý akční plán České republiky zahrnuje závazky týkající se kvalitního řízení v oblasti státní správy, oznamování protiprávní činnosti, otevírání dat v českém soudnictví a otevřených licencí v sektoru vzdělávání. Osm závazků akčního plánu se především týká zapojení a rozhodování občanské společnosti, nezabývá se ale komplexně všemi prioritními oblastmi, kde by byla větší otevřenost žádoucí. Zároveň se přednostně soustřeďuje na otázku transparentnosti a nevěnuje se dostatečně tématům, která by podpořila zapojení občanů do veřejného dění a jejich smyslu pro odpovědnost k věcem veřejným.

-
- ¹ Freedom House, Lubomír Kopeček, Nations in Transit 2018, Czech Republic, <https://freedomhouse.org/report/nations-transit/2018/czech-republic>.
- ² The Economist, The retreat of global democracy stopped in 2018, <https://www.economist.com/graphic-detail/2019/01/08/the-retreat-of-global-democracy-stopped-in-2018>.
- ³ Freedom House, Freedom in the World 2019, Czech Republic, <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2019/czech-republic>.
- ⁴ Reportéři bez hranic, 2019 World Press Freedom Index, <https://rsf.org/en/ranking#>.
- ⁵ Freedom House, Czech Republic, Freedom of the Press 2016, <https://freedomhouse.org/report/freedom-press/2016/czech-republic>.
- ⁶ Bertelsmann Stiftung, BTI 2018 Country Report – Czech Republic, http://www.bti-project.org/fileadmin/files/BTI/Downloads/Reports/2018/pdf/BTI_2018_Czech_Republic.pdf.
- ⁷ Freedom House, Nations in Transit 2017, The False Promise of Populism, <https://freedomhouse.org/report/nations-transit/nations-transit-2017>.
- ⁸ Global Right to Information Rating, Czech Republic, <https://www.rti-rating.org/country-detail/?country=Czech%20Republic>.
- ⁹ International Budget Partnership, Open Budget Survey 2017, Czech Republic, <https://www.internationalbudget.org/open-budget-survey/results-by-country/country-info/?country=cz#participation>.
- ¹⁰ Transparency International, Index vnímání korupce 2018, <https://www.transparency.org/cpi2018>.
- ¹¹ Schonherr, New regulation on whistleblowing in the Czech Republic, <https://www.schoenherr.eu/publications/publication-detail/new-regulation-on-whistleblowing-in-the-czech-republic/>.
- ¹² Pokud se týče oblasti justice, Česká republika v listopadu 2017 schválila Usnesení č. 7/2017 (jednací číslo 1002/2015-LO-SP) o systému volby kandidátů do funkce soudců a systému předkládání přihlášek na jmenování soudců a Usnesení č. 382/2017 o výběru, náboru a justičního servisu přípravy soudních praktikantů a specifického právního zkoumání.
- ¹³ GRECO – Skupina států proti korupci, Czech Republic Compliance Report, Čtvrtá fáze hodnocení, <https://rm.coe.int/greccorc4-2018-5-final-eng-czechrep/1680933cd3>.
- ¹⁴ The Guardian, Czech Republic: Protesters demand prime minister's resignation, <https://www.theguardian.com/world/2019/jun/23/czech-republic-protesters-demand-prime-ministers-resignation>.
- ¹⁵ Milion chvilék pro demokracii, <https://www.milionchvilek.cz>.

III. Leadership a mnohostranné fórum

Státním orgánem zodpovědným za koordinaci agendy Partnerství pro otevřené vládnutí je Ministerstvo spravedlnosti ČR, zatímco Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí – tzv. mnohostranné fórum (multistakeholder forum, MSF) – spadá pod Oddělení boje proti korupci téhož ministerstva. V souladu s novými Standardy spoluvytváření akčního plánu Partnerství bylo fórum v zájmu rovnováhy se zástupci vlády rozšířeno o dodatečné představitele občanské společnosti. Čtvrtý akční plán sice vznikl na základě otevřeného a poradního procesu, nepodařilo se jej však zviditelnit natolik, aby byl znám dostatečně širokému spektru zúčastněných stran.

3.1 Leadership

Tento pododíl popisuje institucionální souvislosti a souvislosti leadershipu Partnerství v České republice.

Po parlamentních volbách v říjnu 2017 převzal ministr spravedlnosti koordinaci akčního plánu Partnerství od ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu. Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí zůstala hlavním orgánem plnícím roli mnohostranného fóra Partnerství. V první polovině roku 2018 byla Pracovní komise k transparentnosti veřejné správy – tedy výbor Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí – rozšířena o čtyři další zástupce občanské společnosti a byla přejmenována na Pracovní komisi k otevřenému vládnutí a transparentnosti státní správy. Sestává z 18 osob, z nichž devět zastupuje vládní instituce a devět organizace občanské společnosti, profesní sdružení a akademickou obci; jsou v ní tedy rovnoměrně zastoupeni představitelé vlády a občanské společnosti.

Pracovní komisi, která převzala roli vedení multistranného fóra, v současné době předsedá náměstkyně ministra spravedlnosti pro řízení Sekce dohledu a justice, JUDr. Klára Cetlová. Z organizačního hlediska spadá Pracovní komise k otevřenému vládnutí a transparentnosti státní správy pod ministerstvo spravedlnosti a řídí se jednacím řádem stanoveným pro jednotlivé orgány vlády. Ministerstvo spravedlnosti je zodpovědné za koordinaci agendy Partnerství pro otevřené vládnutí v České republice.

S cílem dosáhnout součinnosti při podpoře procesů koordinace (a také vzhledem k restrukturalizaci agend a snížení počtu zaměstnanců Úřadu vlády) bylo Oddělení boje s korupcí přesunuto z Odboru hodnocení dopadů regulace Úřadu vlády České republiky do gesce Ministerstva spravedlnosti ČR. V současnosti protikorupční oddělení spadá pod Oddělení střetu zájmů a boje proti korupci ministerstva spravedlnosti. Bez ohledu na tyto změny byly personální obsazení Oddělení i jeho institucionální paměť zachovány.

Oddělení koordinuje přípravu a monitorování akčního plánu Partnerství, nemá však donucovací pravomoc nad prováděcími úřady a jejich závazky. Akční plán byl nicméně přijat vládním usnesením, které je obecně vymahatelné napříč všemi gesčními ministerstvy a ústředními správními orgány (přestože nikoli na místní a obecní úrovni). Na přípravě a koordinaci akčního plánu pracují dva zaměstnanci, na provádění činností souvisejících s prováděním akčního plánu nebyl ovšem alokován žádný rozpočet. Všechny materiály související s Partnerstvím jsou přístupné a zveřejněné na internetových stránkách korupce.cz, nově zřízených na webu ministerstva spravedlnosti (Justice.cz). Tyto internetové stránky poskytují dobrý přehled o aktivitách souvisejících s Partnerstvím a lze díky nim sledovat postup zavádění každého závazku. Během práce na této zprávě byly stránky dostupné pouze v češtině.

3.2 Mnohostranné fórum v průběhu vytváření akčního plánu

V roce 2017 Partnerství pro otevřené vládnutí přijalo Standardy spoluvytváření akčního plánu, zaměřené na podporu participace a spoluvytváření Partnerství ve všech jeho fázích ze strany občanské společnosti. Od všech

států podílejících se na Partnerství se předpokládá, že těmto kritériím vyhoví. Jejich cílem je posílit ambice i kvalitu spoluúčasti během vytváření, implementace a hodnocení akčních plánů Partnerství.

Stanovy Partnerství zároveň předpokládají účast a spoluvytváření požadavků, jež musí konkrétní země či subjekt splňovat při vytváření a implementaci svého akčního plánu, tak aby jednaly v souladu s postupem Partnerství. Česká republika nejednala v rozporu s postupem Partnerství.¹ Přehled provádění Kritérií České republiky v průběhu vytváření akčního plánu uvádíme v Příloze I.

Tabulka [3.2]: Úroveň vlivu veřejnosti

Nezávislý hodnotící mechanismus přizpůsobil „spektrum účasti“, vypracované Mezinárodním sdružením pro účast veřejnosti (IAP2), pro účely Partnerství.² Toto spektrum ukazuje potenciální úroveň veřejného vlivu na obsah akčního plánu. V duchu Partnerství by většina zemí měla usilovat o úroveň „spolupráce“.

Úroveň veřejného vlivu		Během vypracování akčního plánu
Posílení postavení	Vláda udělila rozhodovací pravomoc veřejnosti.	
Spolupráce	Existoval opakovaný dialog a veřejnost pomohla stanovit agendu.	
Zapojení	Vláda poskytla zpětnou vazbu ohledně toho, jak byly zohledněny jednotlivé návrhy.	✓
Konzultace	Veřejnost mohla předkládat návrhy.	
Informování	Vláda poskytla veřejnosti informace o akčním plánu.	
Žádná konzultace	Žádná konzultace	

Mnohostranné fórum

Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí byla hlavním orgánem plnícím roli mnohostranného fóra Partnerství až do jara 2018, kdy byla Pracovní komise k transparentnosti veřejné správy – tedy výbor Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí – rozšířena o další čtyři zástupce občanské společnosti a přejmenována na Pracovní komisi k otevřenému vládnutí a transparentnosti státní správy. Cílem tohoto kroku bylo vyhovět novým Standardům spoluvytváření akčního plánu.

Pracovní komisi, která převzala roli vedení fóra, v současné době předsedá náměstkyně pro řízení Sekce dohledu a justice Ministerstva spravedlnosti České republiky, JUDr. Klára Cetlová. Komise sestává z 18 osob, z nichž devět zastupuje vládní instituce a devět organizace občanské společnosti, profesní sdružení a akademickou obci; jsou v ní tedy rovnoměrně zastoupeni představitelé vlády a občanské společnosti.³ Stálí členové skupiny nejsou zástupci orgánů veřejné správy jakožto gestorů zodpovědných za provádění jednotlivých závazků. Tito gestoři se mohou jednání komise zúčastnit jako hosté, ale neúčastní se všech jejích jednání.

Čtyři noví zástupci občanské společnosti v pracovní komisi byli nominováni prostřednictvím následujícího procesu: útvar ministerstva spravedlnosti vyhlásil výběrové řízení cestou standardních komunikačních kanálů, tj. oslovila stávající členy různých pracovních komisí vlády a Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí i zástupce občanské společnosti. Výsledkem byly čtyři navržení kandidáti (z nichž jeden zástupce občanské společnosti pracuje na regionální úrovni v severočeském Liberci), což přesně odpovídá počtu neobsazených postů. Pracovní

komise k otevřenému vládnutí a transparentnosti státní správy tedy oproti původnímu předpokladu nemusela nové členy volit a volné posty těmito nominanty obsadila.

Komise se řídí jednacími řády jednotlivých poradních orgánů vlády, které určují pravidla účasti na jejich jednáních (na něž lze například pozvat hosty), a rozhoduje prostou většinou. Mnohostranné fórum dohlíží na přípravu a finalizaci akčního plánu i na fázi jeho provádění. Během práce na Čtvrtém akčním plánu se pracovní komise sešla v dubnu a květnu 2018 na Úřadu vlády v Praze. Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí přijala finální verzi akčního plánu 17. července a jeho konečnou verzi schválila vláda na konci července. Zápisy z jednání pracovní komise jsou zveřejňovány online.⁴

Zúčastněné strany, které nejsou členy mnohostranného fóra, se mohly podílet na online konzultacích a na workshopu k přípravě závazků. Přípravného workshopu, který se konal 4. května 2018, se celkem zúčastnilo 36 představitelů.⁵ Zástupce občanské společnosti během něj upozornil na skutečnost, že Partnerství není v rámci české občanské společnosti příliš známou iniciativou a že by bylo namístě, aby vláda zlepšila svou komunikační strategii s cílem zasáhnout širší spektrum zúčastněných stran. Větší viditelnost iniciativy byla také jedním z témat jednání pracovní komise. Další postřeh ze strany občanské společnosti se týkal skutečnosti, že agenda Partnerství je obsáhlejší než oblasti sledované Radou vlády pro koordinaci boje s korupcí a že zatímco Partnerství a antikorupční snahy byly dosud úzce provázané, nastal čas je oddělit a zohlednit tento krok v jak v organizačním nastavení, tak v mnohostranném fóru.

Účast a zapojení jednotlivých stran při vytváření akčního plánu

Práce na vytváření akčního plánu byly zahájeny 6. dubna 2018 na jednání Pracovní komise k otevřenému vládnutí a transparentnosti státní správy. Koordinační útvar navrhnul časový rámec plánu a předložila informace o předpokládaných konzultacích s veřejným sektorem. Všichni členové pracovní komise obdrželi harmonogram plánu s předstihem prostřednictvím elektronické pošty. Podle zápisu z jednání k navrhovanému harmonogramu nikdo ze zúčastněných nevznnesl připomínky a průběh konzultací byl schválen.⁶

Průběh konzultací byl otevřený a mohli se do nich zapojit jednotlivci i zainteresované organizace, a to jak prostřednictvím online nástrojů, tak na workshopu věnovanému vytváření akčního plánu. Snahy o komunikaci, která by zasáhla širší spektrum občanské společnosti i vlády, se vzhledem k nedostatečnému financování i nedostatečně kreativnímu přístupu ukázaly jako neúčinné. Koordinační pracovní komise si je tohoto problému vědoma a na svém jednání otázku, jak zvýšit viditelnost iniciativy, také projednávala.

Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí umožnila online veřejné konzultace na svém webovém portálu (korupce.cz) 6. dubna 2018. Konzultace probíhaly 14 kalendářních dnů. Koordinační komise zároveň oslovila vybrané zástupce občanské společnosti e-mailovou a/nebo telefonickou formou. Dne 4. května komise uspořádala workshop o přípravě závazků, na němž poskytla prostor prezentaci návrhů jednotlivých závazků. Workshopu se zúčastnilo 36 osob,⁷ z toho šest z nevládního sektoru. Koordinační pracovní komise celkem obdržela devět návrhů a dva nepříliš specifické podněty ke zvážení. Z toho dva návrhy byly přijaty prostřednictvím online konzultací, pět návrhů a jeden podnět ke zvážení byly předloženy během workshopu a dodatečně dva návrhy a jeden podnět ke zvážení výbor přijal mezi 5. a 11. květnem, což byla uzávěrka pro předkládání návrhů prostřednictvím vyplněného formuláře. Návrhy předložily Úřad vlády, Ministerstvo vnitra ČR, Ministerstvo spravedlnosti ČR, Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře, Česká školní inspekce, Sdružení místních samospráv ČR, Informační centrum o vzdělávání EDUin, Transparency International ČR, jeden představitel akademické sféry a poradenská společnost Ernst & Young.

Mnohostranné fórum projednalo konečný seznam navržených závazků 18. května 2018. Na jednání bylo přítomno celkem 21 členů fóra a hostů, kteří schválili a postoupili devět návrhů závazků k další diskuzi.⁸

V další fázi koordinační skupina shromáždila komentáře a zpětnou vazbu k návrhům závazků ze strany prováděcích agentur a občanské společnosti. Z devíti navržených bylo do akčního plánu následně zahrnuto sedm závazků. Podle zápisu z jednání 18. května se součástí finálního akčního plánu nestal jeden ze dvou závazků předložených Aliancí otevřeného vzdělávání (fungující v rámci EDUin), který navrhoval sjednocení struktury (ne designu) webových stránek jednotlivých orgánů státní správy.⁹ Kolem tohoto návrhu se na jednání rozvinula rozsáhlá debata a prováděcí agentury při ní poskytly pádné argumenty, proč by daný závazek neměl být součástí akčního plánu. Jeho začlenění do akčního plánu nepodpořilo ani ministerstvo vnitra, ale zavázalo se, že jej začne implementovat neformální cestou.

Podle vládního kontaktního zdroje Partnerství nebyly do akčního plánu zahrnuty dva návrhy předložené zástupci občanské společnosti, a to a) zveřejňování částečně anonymizovaných otevřených dat o výsledcích studentských zkoušek a b) vytváření platform, kde by probíhala diskuze o systému veřejného financování sportu, jejich rozložení a kompetence. Tyto dva závazky, původně schválené na jednání 18. května, byly následně odmítnuty i prováděcími agenturami. Ty se nicméně vyslovily pouze k prvnímu návrhu s tím, že by byl v rozporu se Školským zákonem, podle něž ani zprůměrované, ani souhrnné výsledky jasně definovatelných škol či skupin studentů nesmí být veřejně přístupné. K druhému návrhu nebylo poskytnuto žádné vyjádření.

Meziresortní připomínkové řízení zaměřené na konečné schválení daných závazků proběhlo ve dnech 6. až 20. června 2018, kdy ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy předložilo k projednání návrh nového závazku. Členové pracovní komise prostřednictvím e-mailu se zařazením nového závazku vyslovili souhlas. Čtvrtý akční plán byl přijat 31. července 2018 Usnesením vlády č. 499/2018.¹⁰

Doporučení ohledně průběžného spoluvytváření akčního plánu

Česká republika doložila plnění a věrohodné provádění akčního plánu v oblastech struktury a fungování mnohostranného fóra. Zvýšila se například míra reprezentativnosti fóra a rozhodovací procesy byly vyváženy rovnoměrným zastoupením představitelů vlády a občanské společnosti. Koordinační skupina se řídila všemi kroky předpokládanými z hlediska procesu spoluvytváření akčního plánu a informace o vytváření akčního plánu byly spolu s veškerými dokumenty a jednáními pravidelně zveřejňovány na příslušných webových stránkách.

Nezávislý hodnotící mechanismus doporučuje zlepšení v následujících oblastech:

- I s přihlédnutím k současné vyšší reprezentativnosti mnohostranného fóra by do budoucna bylo žádoucí při výběrových řízeních ohledně nominací jeho členů oslovovat širší a rovnoměrnou strukturu subjektů a stanovit jasná kritéria členství v pracovní komisi. Vzhledem k tomu, že závěrečný akční plán musí schválit Vláda ČR, by také bylo namístě věnovat více času předkládání návrhů jednotlivých závazků. Před schválením akčního plánu by komise měla vést konzultace s příslušnou prováděcí agenturou, aby nedošlo k zamítání závazků po jejich schválení, aniž by prováděcí agentura mohla předložit následné podložené argumenty.
- Vláda by během vytváření akčního plánu měla zlepšit svou komunikační strategii a obracet se i na představitele občanské společnosti a občanské skupiny mimo obvyklý rámec subjektů. K těm by mohli patřit odborníci specializovaní na konkrétní problematické okruhy a potenciální koneční beneficiáři závazků.
- Vláda by v rámci mnohostranného fóra mohla vypracovat dlouhodobou strategii implementace Partnerství pro otevřené vládnutí a stanovit hlavní tematické okruhy, na něž je třeba se zaměřit, čímž by Partnerství dále zpřístupnila.

¹ Jednání v rozporu s postupem Partnerství – stát během vypracovávání a implementace akčního plánu nesplnil (1) požadavek „zapojení“ či „informování“ veřejnosti a (2) vláda selhává při shromažďování, publikování a dokumentování repozitáře státních webových stránek Partnerství pro otevřené vládnutí v souladu s poučeními Nezávislého hodnotícího mechanismu.

-
- ² "IAP2's Public Participation Spectrum," IAP2 2014, http://c.ymcdn.com/sites/www.iap2.org/resource/resmgr/foundations_course/IAP2_P2_Spectrum_FINAL.pdf.
- ³ Plné znění viz <https://korupce.cz/rada-vlady/pracovni-komise-predsedy-rady-vlady-pro-koordinaci-boje-s-korupci/komise-k-otevrenemu-vladnuti-a-transparentnosti-statni-spravy/>.
- ⁴ Zápis z jednání Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí, <https://korupce.cz/rada-vlady/pracovni-komise-predsedy-rady-vlady-pro-koordinaci-boje-s-korupci/komise-k-otevrenemu-vladnuti-a-transparentnosti-statni-spravy/>.
- ⁵ Seznam účastníků viz <https://korupce.cz/partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-ogp/narodni-akcni-plany-nap/ctvrty-akcni-plan-2018-2020/faze-vytvoreni/>.
- ⁶ Ministerstvo spravedlnosti ČR, Zápis z 12. jednání pracovní komise k TSS 2018-04-0, <https://korupce.cz/rada-vlady/pracovni-komise-predsedy-rady-vlady-pro-koordinaci-boje-s-korupci/komise-k-otevrenemu-vladnuti-a-transparentnosti-statni-spravy/>.
- ⁷ Seznam účastníků viz <https://korupce.cz/partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-ogp/narodni-akcni-plany-nap/ctvrty-akcni-plan-2018-2020/faze-vytvoreni/>.
- ⁸ Ministerstvo spravedlnosti ČR, Zápis z 13. jednání pracovní komise k OVTSS 2018-05-18, <https://korupce.cz/rada-vlady/pracovni-komise-predsedy-rady-vlady-pro-koordinaci-boje-s-korupci/komise-k-otevrenemu-vladnuti-a-transparentnosti-statni-spravy/>.
- ⁹ Návrh pro webové stránky státní správy, <https://korupce.cz/rada-vlady/pracovni-komise-predsedy-rady-vlady-pro-koordinaci-boje-s-korupci/komise-k-otevrenemu-vladnuti-a-transparentnosti-statni-spravy/>.
- ¹⁰ Čtvrtý akční plán, <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/RCIAB3GBJJ57>.

IV. Závazky

Všechny vlády podílející se na Partnerství pro otevřené vládnutí vypracovávají vlastní akční plány Partnerství, které zahrnují konkrétní závazky na dvouleté období. Vlády začínají přípravu svých akčních plánů tím, že sdílejí stávající kroky a úsilí o otevřenou vládu, včetně konkrétních strategií a probíhajících průběžných programů.

Závazky by měly odpovídat specifickým podmínkám a výzvám každé země. Závazky Partnerství by rovněž měly být v souladu s jeho hodnotami uvedenými v jeho stanovách a v Deklaraci otevřeného vládnutí, kterou podepsaly všechny země účastníci se Partnerství.¹ Ukazatele a metody užívané při výzkumu Nezávislého hodnotícího mechanismu jsou podrobně popsány v jeho Manuálu řízení.²

K hodnocení závazků používá Nezávislý hodnotící mechanismus následující ukazatele:

Ověřitelnost: Tato proměnná posuzuje úroveň specifičnosti a měřitelnosti každého závazku. Může být:

- Nedostatečná: Stanovené cíle a navržené aktivity daného závazku nejsou dostatečně jasné a konkrétní pro dosažení cíle tak, aby je bylo možné objektivně ověřit prostřednictvím následného hodnocení.
- Dostatečná: Stanovené cíle a navržené aktivity daného závazku jsou dostatečně jasné a konkrétní pro dosažení cíle tak, aby je bylo možné objektivně ověřit prostřednictvím následného hodnocení.
- Relevantnost: Tato proměnná hodnotí význam závazků z hlediska hodnot Partnerství. Na základě podrobné analýzy textu závazku, jak je uveden v akčním plánu, je pro určení relevantnosti důležité zodpovězení následujících otázek:
 - Přístup k informacím: Zpřístupní vláda veřejnosti více informací nebo zlepší kvalitu zveřejňovacích informací?
 - Účast občanů: Umožní vláda vytvoření nebo zlepšení možností veřejnosti přispět nebo zapojit se do rozhodování?
 - Veřejná odpovědnost: Vytváří či zlepšuje vláda možnosti veřejného dohledu nad výkonem úřední činnosti?
 - Technologie & inovace pro transparentnost a odpovědnost: Budou technologické inovace využity ve spojení s jednou z dalších tří hodnot, aby došlo ke zvýšení transparentnosti nebo odpovědnosti?
 - Potenciální dopad: Tato proměnná posuzuje potenciální dopad závazku, pokud byl naplněn přesně tak, jak byl napsán. Výzkumný pracovník využívá text z akčního plánu k:
 - určení sociálního, ekonomického, politického či environmentálního problému;
 - určení statu quo před zahájením plnění akčního plánu;
 - posouzení, do jaké míry by závazek, pokud by byl proveden, řešil daný problém.
- Úroveň dokončení: Tato proměnná hodnotí implementaci a pokrok při provádění závazku. Je posuzována na konci plnění akčního plánu v rámci Zprávy o implementaci Nezávislého hodnotícího mechanismu.
- Je vládnutí otevřenější?: Tato proměnná jde nad rámec ověřování aktivit a měření výsledků a především sleduje, zda a jak došlo v důsledku implementace závazků k proměně činnosti vlády v oblastech odpovídajících hodnotám Partnerství. Je posuzována na konci plnění akčního plánu v rámci Zprávy o implementaci Nezávislého hodnotícího mechanismu.

Co je potenciální závazek s hvězdičkou?

Potenciální závazek s hvězdičkou je ambicióznější a existuje u něj větší možnost implementace. Příkladný závazek je takový, který jasně popisuje:

1. Problém: O jaký konkrétní ekonomický, sociální či environmentální problém se jedná? Místo popisu administrativního problému či nástroje je například užitečnější uvést „Nesprávné rozdělování sociální pomoci“ místo „Nemají webové stránky“.
2. Status quo: Jaký je status quo problému v začátcích akčního plánu? (Např. „Celkem 26 procent stížností na korupci v justici se v současné době neprojednává.“)
3. Změna: Namísto uvádění momentálních výsledků stanoví, jaká konkrétní změna jednání se od implementace závazku očekává. (Např. „Dvojnásobný počet odpovědí na žádosti o informace“ představuje silnější cíl než „Zveřejnění formuláře žádosti“.)

Závazky s hvězdičkou

Opatření nazvané „závazek s hvězdičkou“ (★) si zaslouží rozsáhlejší vysvětlení, a to zejména s ohledem na jeho zajímavost pro uživatele zprávy a efektivnost pro zaujetí čelního místa mezi zeměmi/subjekty účastnicími se Partnerství pro otevřené vládnutí. Závazky s hvězdičkou se považují za příkladné závazky Partnerství. Aby bylo možné získat k závazku hvězdičku, musí tento splňovat několik kritérií:

- Potenciální hvězdička: závazek by měl být specifický, být v souladu s hodnotami Partnerství a mít potenciální transformativní dopad, pokud by byl proveden v plném rozsahu.
- Vláda musí během provádění akčního plánu dosáhnout významného pokroku v plnění tohoto závazku, a to tak, že úroveň dokončení je hodnocena jako „podstatná“ nebo „závazek je splněn“.

Tato proměnná je posuzována na konci plnění akčního plánu v rámci Zprávy o implementaci Nezávislého hodnotícího mechanismu.

Obecný přehled závazků

Čtvrtý akční plán je jako obvykle strukturován tematicky a týká se tří klíčových oblastí: 1. oblast – kvalitní management ve státní správě, zaměřený na zavádění principů kvalitního řízení v úřadech státní správy a dále rozvíjející předchozí závazky ohledně implementace Zákona o státní službě; 2. oblast – otevřená justice a boj s korupcí, která zahrnuje tři závazky a problematiku oznamovatelů protiprávního jednání, a konečně 3. oblast – otevřené vzdělávání, jež se týká závazku ohledně otevřených dat z předchozích akčních plánů a zahrnuje čtyři závazky. Celkem čtyři z osmi závazků v současné době implementuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

¹ „Partnerství pro otevřené vládnutí: Stanovy vládnutí“, Partnerství pro otevřené vládnutí, červen 2012, (aktualizováno v březnu 2014 a dubnu 2015),

https://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/attachments/OGP_Articles-Gov_Apr-21-2015.pdf.

² „Manuál řízení Nezávislého hodnotícího mechanismu“, Partnerství pro otevřené vládnutí, <https://www.opengovpartnership.org/documents/irm-procedures-manual>.

I. Zavádění principů kvalitního managementu ve státní správě

Formulace závazku uvedeného v akčním plánu:

Cílem závazku je zavést povinnou, tzv. minimální míru kvality v orgánech státní správy (služebních úřadech), kterou se doporučuje rozšířit na tzv. optimální míru řízení kvality, a to zavedením metody kvalitního řízení zvolené ze tří metod řízení kvality uvedených Metodickým pokynem, které jsou v praxi veřejné správy již dlouhodobě osvědčeny a mají na danou organizaci pozitivní dopad.

Milník:

Zavedení principů kvalitního managementu ve státní správě (ověřitelným výsledkem je počet úřadů státní správy, které zavedly kritéria zaměřená na zlepšení managementu či stanovily rozsah komplexních metod kvalitního managementu na základě Usnesení vlády ČR č. 214 ze dne 4. dubna 2018).

Plné znění závazku viz <https://korupce.cz/partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-ogp/narodni-akcni-plany-nap/ctvrty-akcni-plan-2018-2020/faze-vytvoreni/>

Počáteční datum zavádění závazku: 1. září 2018

Koncové datum zavádění závazku: 30. června 2021

Přehled závazku	Specifičnost		Relevantnost				Potenciální dopad				Úroveň dokončení				Je vládnutí otevřenější?				
	Žádná	Vysoká	Přístup k informacím	Účast občanů	Veřejná odpovědnost	Technologie & inovace pro transparentnost a odpovědnost I	Žádný	Malý	Mírný	Transformativní	Na počátku	Omezená	Podstatná	Ukončená	Zhoršilo se	Beze změny	Omezeně	Podstatně	Výrazně
1. Celkový		✓	Nejasná					✓			Bude posouzeno na konci plnění akčního plánu				Bude posouzeno na konci plnění akčního plánu				

Souvislosti a cíle

Hlavním cílem tohoto závazku je zavést principy kvalitního managementu v úřadech státní správy v rozsahu kritérií zlepšování nebo v rozsahu komplexních metod řízení kvality dle Usnesení vlády č. 214 ze dne 4. dubna 2018.¹

Státní správa České republiky v současnosti postrádá standardizované systémy kvalitního řízení. Metody kvalitního managementu jsou zaváděny především samosprávami, a to zejména na základě jejich spontánního zájmu o zvyšování kvality poskytovaných služeb a o efektivnější řízení úřadů, ovšem při absenci celostátního sledování a vyhodnocování dosažených výsledků. Ve snaze řešit tuto roztržitost daný závazek podporuje implementaci Zákona č. 234/2014 o Státní službě, který by měl podpořit vnitřní procesy státních orgánů s cílem zvýšit efektivitu veřejné správy.

Závazek je díky své specifičnosti dostatečně ověřitelný: zahrnuje jasné ukazatele, například počet orgánů státní správy, které na základě Usnesení vlády č. 214 zavádějí kritéria zaměřená na zlepšení situace. Závazek

nicméně není v souladu s hodnotami Partnerství pro otevřené vládnutí, neboť se pouze interně obrací na veřejnou správu a neobsahuje žádná opatření směrem k veřejnosti, jež by podpořila její přístup k informacím, účast na veřejném dění či obecně veřejnou odpovědnost.

Potenciální dopad závazku je v rámci daných kategorií malý, přestože by mohl pozitivně ovlivnit vytváření standardů kvality napříč ústředními orgány veřejné správy. Mohl by například znamenat výrazný přínos pro výkon orgánů státní správy a jejich úředníků a zároveň zvýšit důvěru obyvatel ve vládu. Dalším přínosem by časem mohla být i vyšší odpovědnost občanů, kteří by měli větší důvěru v jednání úřadů, a to nejen díky jejich větší transparentnosti, ale i vstřícnosti v jednání. Závazek je však dosud formulován tak, že bude i po zavedení standardizovaného systému kvalitního managementu pro občany v kontaktu s orgány veřejné správy přínosný jen v minimální míře.

Další kroky

Další akční plán by se měl soustředit na závazky, které jsou v jasném souladu s hodnotami Partnerství a zahrnují prvky vycházející vstříc potřebám veřejnosti. Z hlediska veřejné správy by se mohlo jednat o závazky soustřeďující se na mechanismy, které budou reagovat na potřeby a dotazy občanů a obecně mechanismy vedoucí k vyšší občanské odpovědnosti.

¹ Usnesení vlády č. 214 z dubna 2018, <http://bit.ly/2qd652U>.

2. Zlepšení výroční statistické zprávy o českém soudnictví

Formulace závazku uvedeného v akčním plánu:

Cílem závazku je podpora přístupu ke spravedlnosti při soudním řízení a větší transparentnost českého soudnictví, tak aby statistická zpráva odrážela také informace o chodu justice vyžadované veřejností.

Milníky:

- Sběr podnětů, včetně výběru způsobu sběru, k výroční zprávě za rok 2017;
- Průběžné zveřejňování podnětů a reakcí na ně;
- Sběr podnětů, včetně výběru způsobu sběru, k výroční zprávě za rok 2018;
- Průběžné zveřejňování podnětů a reakcí na ně.

Plné znění závazku viz <https://korupce.cz/partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-ogp/narodni-akcni-plany-nap/ctvrty-akcni-plan-2018-2020/faze-vytvoreni/>

Počáteční datum zavádění závazku: 1. září 2018

Koncové datum zavádění závazku: 31. srpna 2020

Přehled závazku	Specifičnost		Relevantnost				Potenciální dopad				Úroveň dokončení				Je vládnutí otevřenější?				
	Nízká	Vysoká	Přístup k informacím	Účast občanů	Veřejná odpovědnost	Technologie & inovace pro transparentnost a odpovědnost	Žádný	Malý	Mimý	Transformativní	Na počátku	Omezená	Podstatná	Ukončená	Zhoršilo se	Beze změny	Marginálně	Značně	Výrazně
2. Celkový		✓	✓	✓				✓			Hodnoceno na konci cyklu akčního plánu.				Hodnoceno na konci cyklu akčního plánu.				

Souvislosti a cíle

Hlavním cílem tohoto závazku je zlepšit kvalitu informací zveřejňovaných ve výroční statistické zprávě o českém soudnictví prostřednictvím zpětné vazby ze strany právních expertů a veřejnosti. České soudnictví začalo vydávat výroční statistickou zprávu včetně vybraných statistických dat týkajících se okresních, krajských a vrchních soudů, Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu v roce 2017. Zpráva obsahuje informace o počtu soudců, délce soudních řízení a počtu odvolání v trestněprávních a občanskoprávních řízeních.¹

Závazek díky své specifičnosti dostatečně ověřitelný a naplňuje základní hodnoty a principy Partnerství z hlediska přístupu k informacím a účasti veřejnosti, neboť se snaží zkvalitnit zveřejňování informací o českém soudnictví, a to prostřednictvím konzultací s experty a širokou veřejností. Akční plán nicméně nespecifikuje, jakým způsobem budou konzultace probíhat, a stejně tak neuvádí, zda existuje snaha o zlepšení ve smyslu začlenění nových informací do zprávy či změn v prezentaci statistických dat.

Od zveřejnění výroční zprávy v roce 2017 došlo k jejímu jednoznačnému zlepšení. Výroční zpráva z roku 2018 již obsahuje více informací a nových ukazatelů (zejména v oddílu o soudních zaměstnancích) a zdokonalenou metodologii.² Běžný občan se ve statistice uvedené ve zprávě orientuje jen velmi obtížně, protože ta neposkytuje ani uživatelsky přívětivé vizualizace a analýzy dat, ani závěry ohledně hlavních dosažených výsledků či výzev týkajících se soudního systému. K informovanosti o oblasti soudnictví by mohly přispět konzultace s relevantními zúčastněnými stranami, zaměřené na určení potřebných informací v tomto směru. Bez dalších podrobností o snahách o významné zlepšení bude mít tento závazek, tak jak je napsán, mít pouze malý potenciální dopad na otevřenost informací poskytovaných soudním systémem.

Další kroky

Během zaváděcího období by ministerstvo spravedlnosti mělo vyjasnit, jaké metody využívá při sběru reakcí na podněty, a stanovit časovou osu (harmonogram) konzultací. K identifikaci stávající potřeby informací ze strany soudního systému se doporučuje vytvořit informační kanály, které budou fungovat jak online, tedy v elektronické formě, tak na základě osobního kontaktu.

¹ Výroční Statistická zpráva českého soudnictví, https://justice.cz/documents/12681/719244/2017_vyrocní_stat_zprava.pdf/27ba4524-49cb-4744-b834-2c6812f13e5d.

² E-mailová korespondence s Františkem Kučerou, 10. prosince 2019.

3. Zveřejňování rozhodnutí nižších soudů

Formulace závazku uvedeného v akčním plánu:

Cílem závazku je zveřejňování (zpřístupňování) znění pravomocných rozhodnutí krajských, okresních a vrchních soudů v elektronické formě, tedy online.

Milníky:

- Vytvoření anonymizéru;
- Zveřejnění rozsudků v jedné soudní agendě.

Plné znění závazku viz <https://korupce.cz/partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-ogp/narodni-akcni-plany-nap/ctvrtly-akcni-plan-2018-2020/faze-vytvoreni/>

Počáteční datum zavádění závazku: 1. září 2018

Koncové datum zavádění závazku: 31. srpna 2020

Přehled závazku	Specifičnost		Relevantnost				Potenciální dopad				Úroveň dokončení				Je vládnutí otevřenější?				
	Nízká	Vysoká	Přístup k informacím	Účast občanů	Veřejná odpovědnost	Technologie & inovace pro transparentnost a odpovědnost	Žádný	Malý	Mírný	Transformativní	Na počátku	Omezená	Podstatná	Ukončená	Zhoršilo se	Beze změny	Marginálně	Značně	Výrazně
3. Celkový		✓	✓						✓		Hodnoceno na konci cyklu akčního plánu.				Hodnoceno na konci cyklu akčního plánu.				

Souvislosti a cíle

Hlavním cílem tohoto závazku je zveřejňování (zpřístupňování) znění veškerých pravomocných rozhodnutí nižších soudů v elektronické formě, tedy online, a to anonymizovaně s cílem zvýšit transparentnost soudního systému. Závazek má přímou vazbu na Resortní strategii pro rozvoj eJustice pro období 2016–2020 (doplněnou a revidovanou usnesením vlády č. 170 ze dne 14. března 2018), konkrétně na jeden z jejích hlavních cílů – další rozvoj elektronizace justice, umožňující poskytování informací o rozhodování soudů (Cíl 4.2.7).

Závazek je díky své specifičnosti dostatečně ověřitelný a zahrnuje dva konkrétní milníky: vytvoření anonymizéru a zveřejnění rozsudků v rámci jedné soudní agendy, a to do prosince 2020. Oba milníky mají jasný harmonogram a závazek naplňuje základní hodnoty (principy) Partnerství z hlediska přístupu k informacím, neboť veřejnosti zpřístupňuje nové informace elektronickou formou (online).

Bude-li závazek implementován tak, jak byl napsán, bude mít jen mírný potenciální dopad. V současné době v České republice zveřejňují své závěrečné rozsudky elektronickou formou pouze tři vrchní soudy. Tento závazek má potenciál změnit stávající stav tím, že budou veřejnosti online zpřístupněny všechny prvoinstanční rozsudky vrchních, krajských a okresních soudů. Odborníci, zástupci občanské veřejnosti a soudci dotazovaní pro účely této zprávy konstatovali, že daný závazek by měl posílit právní nezpochybnitelnost a transparentnost

soudních rozhodnutí. Představitel ministerstva spravedlnosti nicméně konstatoval, že zveřejňování všech rozsudků je dlouhodobý cíl, který bude testován na krajských soudech v omezeném regionálním rozsahu, vymezeném v článku §9, odst. 2 Zákona č. 99/1963 Občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů.¹ Zástupci Úřadu veřejného ochránce práv také poznamenali, že průběh implementace mohou zpomalit nedostatky v přidělování financí, a nemuselo by proto být možné dokončit tento úkol do stanoveného termínu.²³

Další kroky

Během zaváděcího období Nezávislý hodnotící mechanismus doporučuje zvážit následující:

- Vztít v potaz poznatky získané ze slovenské Elektronické sbírky zákonů a na jejich základě vytvořit plán specifikující různé kroky potřebné pro úspěšnou implementaci závazku.
- Stanovit, které rozsudky budou zveřejněny, což bylo důležité pro fungování slovenské Elektronické sbírky zákonů jakožto jednoho ze závazků obsaženého v prvním slovenském akčním plánu Partnerství (2013–15).
- Na základě slovenské zkušenosti bude důležité vytvořit automatický anonymizér s cílem zajistit během zaváděcího procesu anonymity a zabránit nečekaným prodávám.
- Řídit se doporučením Úřadu veřejného ochránce práv, a to sestavit pracovní skupinu, která by během zaváděcího období poskytovala mnohostranné poradenství ministerstvu spravedlnosti, neboť další instituce v rámci justičního systému již provozují své vlastní databáze a mohou se podělit o nabyté zkušenosti.
- Zvýšit povědomí zaměstnanců soudů jako krok důležitý pro úspěšné zveřejňování rozsudků.

¹ E-mailová korespondence s Františkem Kučerou, 10. prosince 2019.

² Rozhovory s Pavlem Žilincíkem a Jaroslavem Švomou, Právní oddělení Úřadu veřejného ochránce práv, 27. května 2019.

4. Zvýšení povědomí o problematice oznamovatelů protiprávního jednání (whistleblowerů)

Formulace závazku uvedeného v akčním plánu:

Cílem závazku je podpořit změnu ve vnímání oznamovatelů protiprávního jednání ze strany společnosti tak, aby byla jejich společenská role více doceněna, a zároveň oznamovatele samotné motivovat, aby se neobávali na protiprávní jednání upozorňovat, a poskytnout jim informace o tom, jaká ochrana je jim k dispozici a na koho se mohou v případě potřeby obracet. I vzhledem k obtížnosti a nutně postupnému charakteru v procesu změny postoje společnosti se jedná o dlouhodobou aktivitu s přesahem období jednoho akčního plánu. Mimo jiné bude v rámci plnění závazku reflektován legislativní vývoj návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropy o ochraně osob oznamujících porušení práva Unie na evropské úrovni a stejně tak průběh legislativního procesu návrhu národní právní úpravy týkající se ochrany oznamovatelů v České republice.

Milníky:

- Pořádání akcí (workshopy, semináře, školení) k problematice ochrany oznamovatelů;
- Osvětová kampaň k problematice oznamovatelů protiprávního jednání
- Zpracování komparativní analýzy

Plné znění závazku viz <https://korupce.cz/partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-ogp/narodni-akcni-plany-nap/ctvrtly-akcni-plan-2018-2020/faze-vytvoreni/>

Počáteční datum zavádění závazku: 1. září 2018

Koncové datum zavádění závazku: 31. prosince 2021

Přehled závazku	Specifičnost		Relevantnost				Potenciální dopad				Úroveň dokončení				Je vládnutí otevřenější				
	Nizká	Vysoká	Přístup k informacím	Účast občanů	Veřejná odpovědnost	Technologie & inovace pro transparentnost a odpovědnost	Žádný	Malý	Mimý	Transformativní	Na počátku	Omezená	Podstatná	Ukončená	Zhoršilo se	Beze změny	Marginální	Značně	Výrazně
4. Celkový		✓			✓			✓			Hodnoceno na konci cyklu akčního plánu.				Hodnoceno na konci cyklu akčního plánu.				

Souvislosti a cíle

Česká republika v současné době postrádá komplexní zákon na ochranu oznamovatelů. Hlavním cílem tohoto závazku je zvýšit povědomí o významu oznamovatelů a připravit srovnávací analýzu o jejich ochraně. Jeho účelem je podpořit změnu ve vnímání oznamovatelů ze strany společnosti tak, aby byla jejich společenská role více doceněna, a zároveň poskytnout potenciálním oznamovatelům nezbytnou ochranu a motivovat je, aby se neobávali na protiprávní jednání upozornit.

Hlavním cílem tohoto závazku je zvrátit negativní postoj k oznamování potenciální trestné činnosti organizováním workshopů, různých akcí a kampaní podporujících vznik prostředí, v němž nebude oznamování protiprávní činnosti postihováno ani stigmatizováno.

Přestože závazek lze obecně označit za specifický a ověřitelný, akční plán neuvádí ani žádné podrobnější informace o počtu relevantních akcí či počtu jejich účastníků, ani o hlavním cíli srovnávací analýzy.

Závazek má pouze malý potenciální dopad. Cílí na organizování kampaně zaměřené na zvýšení povědomí o problematice oznamovatelů protiprávního jednání, ale nezahrnuje žádný příslib týkající se přípravy či přijetí legislativy o jejich ochraně; v tom případě by se jednalo o ambiciózní závazek. Na dotaz ohledně srovnávací analýzy zástupce Ministerstva spravedlnosti ČR uvedl, že se tato analýza zaměří na porovnání zákonů o ochraně oznamovatelů a související praxe v Evropě. Tato srovnávací analýza by měla ovlivnit legislativní proces a přijetí odpovídajícího zákona.

Další kroky

S ohledem na vysokou závažnost legislativy chránící oznamovatele protiprávního jednání Nezávislý hodnotící mechanismus doporučuje věnovat se této problematice i v dalším akčním plánu. Pro Českou republiku je velmi důležité schválit zákon na ochranu oznamovatelů, který je v současné době ve fázi přípravy.

Během zavádění tohoto akčního plánu by mělo ministerstvo spravedlnosti učinit následující kroky:

- Specifikovat, jak tento závazek napomůže rozvoji různých probíhajících projektů v legislativní oblasti (např. zákon předložený v roce 2019, usnesení EU o ochraně oznamovatelů¹ a protikorupční závazky navržené Organizací pro ekonomickou spolupráci, OECD).
- Zapojit zástupce občanské společnosti do organizování workshopů a kampaní zaměřených na zvyšování obecného povědomí o problematice oznamovatelů s využitím jejich předchozích zkušeností v dané oblasti (např. sběr dat ze zpětné vazby od organizací Transparency International a z akce „Burcujte“ [Blow the Whistle], pořádané Nadací proti korupci pořádané v roce 2018).²

¹ Evropský parlament, Směrnice EU o ochraně oznamovatelů protiprávního jednání, <http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20190410IPR37529/protecting-whistle-blowers-new-eu-wide-rules-approved>.

² Petr Leyer, Transparency International Česká republika, rozhovor vedený badatelem Nezávislého hodnotícího mechanismu, 27. května 2019.

5. Otevřená data o vzdělávání a vzdělávací soustavě

Formulace závazku uvedeného v akčním plánu:

Cílem závazku je zajištění publikace veřejných dat a automatizovat činnosti, které budou otevřená data průběžně udržovat v aktuální podobě. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy realizuje projekt Resortního informačního systému MŠMT (RIS MŠMT), jehož jedním z klíčových cílů je zajištění publikace veřejných dat i v souladu s principem OpenData. Jedná se především o údaje o školách a školských zařízeních vedené ve Školském rejstříku / Registru vysokých škol, ale současně i o údaje popisující jejich převážně kvantitativní charakteristiky – aktuální počty škol / školských zařízení, jejich pracovníků (tj. pedagogů i nepedagogů), dětí / žáků / studentů, tříd / oddělení / skupin, vybavení apod. Současně jsou do konceptu Resortního informačního systému zapojeny další resortní organizace v přímé působnosti ministerstva, které disponují i daty z povahy více kvalitativními.

Milníky:

- Prezentace dat stávajícího Rejstříku škol a školských zařízení formou otevřených dat, vč. jejich zavedení v Národním katalogu otevřených dat (zatímní řešení do spuštění ostrého provozu RIS MŠMT)
- Realizace veřejné zakázky na dodavatele RIS MŠMT
- Realizace RIS MŠMT
- Pilotní provoz RIS MŠMT
- Ostrý provoz RIS MŠMT (zahrnující automatizovanou publikaci veřejných dat v otevřeném formátu a jejich zavedení v Národním katalogu otevřených dat)

Plné znění závazku viz <https://korupce.cz/partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-ogp/narodni-akcni-plany-nap/ctvrtly-akcni-plan-2018-2020/faze-vytvoreni/>

Počáteční datum zavádění závazku: 1. září 2018

Koncové datum zavádění závazku: 31. prosince 2020

Přehled závazku	Specifičnost		Relevantnost				Potenciální dopad				Úroveň dokončení				Je vládnutí otevřenější?				
	Nízká	Vysoká	Přístup k informacím	Účast občanů	Veřejná odpovědnost	Technologie & inovace pro transparentnost a odpovědnost	Žádný	Malý	Mírný	Transformativní	Na počátku	Omezená	Podstatná	Ukončená	Zhoršilo se	Beze změny	Marginální	Značně	Výrazně
5. Celkový		✓	✓					✓			Hodnoceno na konci cyklu akčního plánu.				Hodnoceno na konci cyklu akčního plánu.				

Souvislosti a cíle

Podle Ukazatele principu Open Data (Open Data Barometer) z roku 2016, měřícího pokrok v oblasti otevřených dat, získala Česká republika v celkovém hodnocení iniciativ zaměřených na otevřená data 44 bodů z možných 100, čímž ve srovnání s předchozími roky klesla o pět bodů. Zároveň pro rok 2016 získala velmi nízké hodnocení, a to 15 bodů z možných 100, v oblasti základního a středoškolského vzdělávání.¹ Cílem toho závazku je zajistit zveřejňování otevřených dat v oblasti vzdělávacího systému (mj. škol, školních zařízení, zaměstnanců a příslušného vybavení) v souladu s mezinárodními standardy otevřených dat. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR bude pověřeno vypsáním otevřeného výběrového řízení na dodavatele

pilotního provozu systému a jeho implementaci, což bude zahrnovat publikaci otevřených dat v existujícím Rejstříku škol a školních zařízení a Národním katalogu otevřených dat.

Tento závazek je díky své specifčnosti dostatečně ověřitelný, neboť zahrnuje čtyři jasné implementační milníky. Z hlediska přístupu k informacím a technologií a inovací je v souladu s hodnotami Partnerství pro otevřené vládnutí: zlepšuje kvalitu informací zveřejněných na online platformě a podporuje aktualizaci a zveřejňování nových dat v přímé působnosti ministerstva.

Od prosince 2018 jsou data přístupná v Národním katalogu otevřených dat Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (Rejstříku škol; <https://data.msmt.cz/>). Data jsou nicméně především využívána interně veřejnou správou a nejsou dostupná v otevřeném formátu. Závazek by tedy mohl mít malý pozitivní dopad vzhledem k tomu, že by umožnil širší přístup veřejnosti k momentálně dostupným datům a změnil by formu jejich zveřejňování tak, aby byl v souladu s mezinárodními standardy. Cílem závazku je také pokračovat v aktualizaci informací, jejímž výsledkem by bylo zlepšení kvality dat, pokud by byl naplněn přesně, jak byl napsán.

Další kroky

Během zaváděcího období Nezávislý hodnotící mechanismus doporučuje zvážit následující:

- Stanovit jasnou časovou osu (harmonogram) aktualizace dat (týdně, měsíčně atd.)
- Zainteresovat konečné příjemce závazku (školy, zástupce médií a zástupce občanské společnosti pracující v sektoru vzdělávání) tak, aby považovali zveřejňování dat za prioritní.
- Vytvořit IT doplňkový nástroj, který občanům umožní poskytovat zpětnou vazbu či předkládat dotazy týkající se zveřejněných dat.

¹ Open Data Barometer, Czech Republic, http://devodb.staging.wpengine.com/country-detail/?_year=2016&indicator=ODB&detail=CZE.

6. Otevřená dat – informace o školách a školských zařízeních z informačního systému InspIS

Formulace závazku uvedeného v akčním plánu:

Cílem závazku je publikování otevřených dat o školách a školských zařízeních z veřejného informačního systému InspIS PORTÁL a jejich pravidelná aktualizace. Daty o školách a školských zařízeních disponuje Česká školní inspekce. Tato data zahrnují mimo jiné praktické informace o organizaci výuky, materiálním vybavení a mnohé další, včetně veřejně přístupných inspekčních zpráv. Tyto informace, které pocházejí z činnosti České školní inspekce a jsou také doplněny informacemi samotných škol, jsou již nyní k dispozici prostřednictvím veřejného informačního systému InspIS PORTÁL (<https://portal.csicr.cz>), který je hojně navštěvován zástupci široké veřejnosti a zejména zákonnými zástupci žáků. Publikace dat z tohoto systému v otevřeném formátu umožní jejich širší využití mezi jejich potenciálními konzumenty i prostřednictvím dalších elektronických aplikací (např. další portály věnované školství a vzdělávání, mapové systémy a aplikace apod.).

Milníky:

- Příprava a realizace veřejné zakázky na technické úpravy systému InspIS
- Realizace úprav systému InspIS
- Pilotní provoz
- Ostrý provoz, publikace dat a jejich zavedení v národním katalogu, automatizace aktualizací

Plné znění závazku viz <https://korupce.cz/partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-ogp/narodni-akcni-plany-nap/ctvrty-akcni-plan-2018-2020/faze-vytvoreni/>

Počáteční datum zavádění závazku: 1. září 2018

Koncové datum zavádění závazku: 1. srpna 2019

Přehled závazku	Specifičnost		Relevantnost				Potenciální dopad				Úroveň dokončení				Je vládnutí otevřenější?				
	Žádná	Vysoká	Přístup k informacím	Účast občanů	Veřejná odpovědnost	Technologie & inovace pro transparentnost a odpovědnost	Žádný	Malý	Mírný	Transformativní	Na počátku	Omezená	Podstatná	Ukončená	Zhoršilo se	Beze změny	Omezeně	Podstatně	Výrazně
6. Celkový		✓	✓			✓		✓			Bude posouzeno na konci plnění akčního plánu				Bude posouzeno na konci plnění akčního plánu				

Souvislosti a cíle

Hlavním cílem tohoto závazku je zajistit zveřejňování a průběžnou aktualizaci informací o školách a školských zařízeních ve formátu otevřených dat. Daty o školách a školských zařízeních disponuje Česká školní inspekce. Ta zahrnují mimo jiné praktické informace o organizaci výuky, dostupném materiálním vybavení, formě a rozsahu vyučovaných předmětů a mnohé jiné. Tato data jsou již nyní k dispozici prostřednictvím veřejného informačního systému InspIS PORTÁL¹ a jsou také doplněna informacemi samotných škol. Systém InspIS byl

spuštěn před sedmi lety a v současnosti má primární návštěvnost 100 000 ročně.²

Podle informací České školní inspekce jsou data v současné době využívána zástupci široké veřejnosti a zákonnými zástupci žáků. Cílem závazku je automatizovat aktualizaci a publikaci databází v otevřeném formátu RDF (pro možnost automatizovaného sdílení s jinými informačními systémy) a formátu CSV pro méně technologicky sofistikované přístupy a umožnit další používání stávajících dat operátory různých informačních systémů.

Závazek je díky své specifčnosti dostatečně ověřitelný: zahrnuje jasné milníky, například modifikace systému InspIS, realizaci pilotního provozu a implementaci finálního provozu. Není nicméně dostatečně jasné, jaký typ dat bude aktualizován prioritně, a pokud, zda bude při zavádění tohoto závazku zveřejňováno informací více. Pro určení potenciálního dopadu tohoto závazku by bylo žádoucí pilotní fázi blíže specifikovat.

Tento závazek je v souladu s hodnotami Partnerství pro otevřené vládnutí, týkajícími se přístupu k informacím, technologiím a inovacím, protože zlepšuje kvalitu zveřejňovaných informací v rámci InspIS PORTÁLU a umožňuje automatizované aktualizace dostupných dat. Závazek, tak jak byl napsán, má ovšem malý potenciální dopad vzhledem k tomu, že je zaměřen na zlepšení kvality zveřejňovaných dat a na interní proces automatizovaného zveřejňování, ale nepřináší významné změny ani ve zveřejňování informací, ani jejich přístupnosti.

Další kroky

Během zaváděcího období Nezávislý hodnotící mechanismus doporučuje zvážit následující:

- Zvýšit přidanou hodnotu tohoto závazku z hlediska využívání informací a toho, jaké synergie lze vybudovat pomocí otevřených dat zveřejněných prostřednictvím Závazku 5. V rámci dalších závazků je žádoucí zjistit rozsah a možnosti integrované platformy s daty získanými pomocí obou závazků, a to s cílem lépe se zaměřit na cílové adresáty.
- Určit jasnou prioritu dat, která mají být zveřejňována v otevřeném formátu.
- Zorganizovat aktivity zaměřené na zvyšování povědomí o využívání dostupných dat.

¹ Portál InspIS, <https://portal.csicr.cz>.

² <https://www.csicr.cz/en/About-us/Basic-Information>, navštíveno 1. listopadu 2019.

7. Otevření dat – agregovaná zjištění z výstupů činnosti České školní inspekce

Formulace závazku uvedeného v akčním plánu:

Cílem závazku je publikování otevřených dat zjištěných z výstupů veřejného informačního systému InspIS PORTÁL a jejich pravidelná aktualizace. Česká školní inspekce disponuje rozsáhlými sadami dat pořízenými při realizaci komplexní nebo tematické inspekční činnosti, která se zabývá především hodnocením kvality vzdělávání v rámci počátečního vzdělávání v České republice. Takové sady dat jsou základem klíčových a strategických výstupů organizace v podobě výročních a tematických zpráv nebo jiných obdobných dokumentů určených odborné veřejnosti, tvůrcům vzdělávacích politik a dalším zúčastněným stranám. Přestože jednotlivé informace (více než 10 milionů jednotlivých záznamů v informačním systému InspIS), vztahující se ke konkrétním subjektům škol a školských zařízení, nejsou veřejné, je možné elektronicky publikovat vybraná (regionálně) agregovaná data, která jsou již nyní součástí výše zmíněných uveřejňovaných zpráv (formou dokumentů). Publikace takových dat v otevřeném formátu umožní jejich širší využití mezi jejich potenciálními konzumenty, popřípadě i prostřednictvím dalších elektronických aplikací.

Milníky:

- Příprava a realizace veřejné zakázky na technické úpravy systému InspIS;
- Realizace úprav systému InspIS
- Pilotní provoz
- Ostrý provoz, publikace dat a jejich zavedení v národním katalogu, automatizace aktualizací

Plné znění závazku viz <https://korupce.cz/partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-ogp/narodni-akcni-plany-nap/ctvrty-akcni-plan-2018-2020/faze-vytvoreni/>

Počáteční datum zavádění závazku: 1. září 2018

Koncové datum zavádění závazku: 1. srpna 2019

Přehled závazku	Specifičnost		Relevantnost				Potenciální dopad				Úroveň dokončení				Je vládnutí otevřenější?				
	Žádná	Vysoká	Přístup k informacím	Účast občanů	Veřejná odpovědnost	Technologie & inovace pro transparentnost a odpovědnost	Žádný	Malý	Mírný	Transformativní	Na počátku	Omezená	Podstatná	Ukončená	Zhoršilo se	Beze změny	Omezeně	Podstatně	Výrazně
7. Celkový		✓	✓			✓			✓		Bude posouzeno na konci plnění akčního plánu				Bude posouzeno na konci plnění akčního plánu				

Souvislosti a cíle

Hlavním cílem tohoto závazku je publikace vybraných agregovaných zjištění ve formátu otevřených dat z informačního systému InspIS České školní inspekce. V současné době inspekce provádí komplexní hodnocení provozu mateřských, základních a středních škol a odborných učilišť a školských zařízení. Výstupy těchto hodnocení jsou následně využívány ve zprávách o tematické či inspekční činnosti a v protokolech z veřejnoprávních auditů.¹ Všechny tyto dokumenty jsou veřejné a dostupné na webových stránkách České školní inspekce, zatímco jednotlivé informace o hodnocení (více než 10 milionů jednotlivých záznamů

v informačním systému InspIS), vztahující se ke konkrétním subjektům škol a školských zařízení, dosud veřejné nejsou. Publikace takových dat v otevřeném formátu umožní jejich širší využití mezi jejich potenciálními konzumenty, popřípadě i prostřednictvím dalších elektronických aplikací.

Závazek je díky své specifčnosti dostatečně ověřitelný. Podobně jako v případě Závazků 5 a 6 zahrnuje implementaci pilotního programu a ostrého provozu a poskytuje jasný časový rámec pro každý související milník. Je nicméně žádoucí konkrétněji specifikovat navržené modifikace systému InspIS a jasně určit, která data budou zveřejněna jako první, a zároveň stanovit podrobný rozvrh zveřejňování ve fázi pilotního provozu a realizace.

Tento závazek je v souladu s hodnotami Partnerství pro otevřené vládnutí, týkajícími se přístupu k informacím a technologiím a inovacím, protože zvyšuje počet zveřejňovaných informací a je v souladu s mezinárodními standardy publikace. Závazek tak, jak byl napsán, má mírný potenciální dopad. Podle vládní kontaktní osoby pro Partnerství pro otevřené vládnutí bylo během posledních deseti let až dosud shromážděno přes 32 milionů ukazatelů, nicméně byly zveřejňovány selektivně, pouze ve formě tabulek a grafů. Závazek by měl stávající stav změnit, protože umožní zveřejňování primárních dat. Neustále nicméně probíhají diskuze o tom, které soubory dat budou publikovány jako první a jak budou v rámci systému aktualizovány. Není navíc jasné, jak budou zveřejněná data využita či integrována do ostatních systémů.

Další kroky

Během zaváděcího období Nezávislý hodnotící mechanismus doporučuje zvážit následující:

- Efektivně oslovit konečné uživatele (sféru vzdělávání, média, zástupce občanské společnosti či organizace působící ve vzdělávacím sektoru) tak, aby považovali zveřejňování dat za prioritní.
- Stanovit jasnou časovou osu (harmonogram) zveřejňování dat (které sady dat budou zveřejňovány a kdy).
- Realizovat kampaně zaměřené na zvyšování povědomí o využívání dostupných dat.
- Určit jasnou prioritu dat, která mají být zveřejňována v otevřeném formátu.

¹ <https://www.csicr.cz/en/About-us/Basic-Information>, navštíveno 1. listopadu 2019.

8. Závazek zajistit zveřejňování digitálních obsahů nejrozumnějšího charakteru, které jsou podpořeny z veřejných prostředků, pod otevřenou licencí Creative Commons (příp. jinou), a tím k nim zjednodušit přístup a umožnit všem aktérům ve vzdělávání jejich úpravy a sdílení

Formulace závazku uvedeného v akčním plánu:

Hlavním cílem závazku je zajistit zveřejňování digitálních obsahů nejrozumnějšího charakteru, které jsou podpořeny z veřejných prostředků pod otevřenou licencí Creative Commons, a tím k nim zjednodušit přístup a umožnit jejich úpravy a sdílení všem zúčastněným stranám. Očekávaným výsledkem bude publikace naprosté většiny digitálních obsahů existujících díky podpoře veřejných prostředků pod licencí Creative Commons, která zjednoduší jejich přístupnost a umožní jejich další modifikaci a sdílení se všemi aktéry. Většina digitálního obsahu vytvořeného s podporou veřejných prostředků by se následně měla řídit jasně stanovenými a implicitními pravidly, díky nimž budou možné jeho další úpravy a sdílení.

Milník:

V rámci dotačních programů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR a Ministerstva práce a sociálních věcí ČR je v nových smlouvách pro žadatele a příjemce podpory uloženo povinné využívání licencí Creative Commons, ideálně ve variantě BY nebo BY-SA.

Plné znění závazku viz <https://korupce.cz/partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-ogp/narodni-akcni-plany-nap/ctvrty-akcni-plan-2018-2020/faze-vytvoreni/>

Počáteční datum zavádění závazku: 1. září 2018

Koncové datum zavádění závazku: 31. srpna 2020

Přehled závazku	Specifičnost		Relevantnost				Potenciální dopad				Úroveň dokončení				Je vládnutí otevřenější?				
	Žádá	Vysoká	Přístup k informacím	Účast občanů	Veřejná odpovědnost	Technologie & inovace pro transparentnost a odpovědnost I	Žádný	Malý	Mimý	Transformativní	Na počátku	Omezená	Podstatná	Ukončená	Zhoršilo se	Beze změny	Omezeně	Podstatně	Výrazně
8. Celkový		✓	✓					✓			Bude posouzeno na konci plnění akčního plánu				Bude posouzeno na konci plnění akčního plánu				

Souvislosti a cíle

Hlavním cílem závazku je zajistit zveřejňování digitálních obsahů nejrozumnějšího charakteru, které jsou podpořeny z veřejných prostředků pod otevřenou licencí Creative Commons nebo podobných publikačních formátů. V současné době Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR volá po možnosti využívání otevřené licence Creative Commons pro žadatele a příjemce jednoho z výzkumných programů (OP RED). Tento závazek se snaží rozšířit tuto dobrou praxi i na další dotační programy ministerstva a zároveň do procesu zapojit Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.

Tento závazek je díky své specifičnosti dostatečně ověřitelný a k jeho realizaci jsou nutné dotační programy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR a Ministerstva práce a sociálních věcí ČR s cílem zavést interní

opatření, aby ve smlouvách pro žadatele a příjemce podpory v programech poskytujících veřejné prostředky dotčených gestorů bude uloženo povinné využívání licencí Creative Commons, ideálně ve variantě BY nebo BY-SA. Závazek nicméně není dostatečně specifický, neboť není jasné, které dotační programy budou muset tento nový požadavek splňovat a jak ministerstva zajistí využívání těchto licencí jak ze strany žadatelů, tak příjemců.

Tento závazek je v souladu s hodnotami Partnerství pro otevřené vládnutí, týkajícími se přístupu k informacím a technologiím a inovacím, protože jeho cílem je publikace vzdělávacích materiálů a digitálních produktů, jež v současné době nejsou dostupné online na základě poskytnutí autorských práv pro další bezplatné využití. Potenciální dopad závazku, tak jak byl napsán, je malý. Přestože povinné zveřejňování výzkumu a veřejných výstupů bude důležité pro ochranu investic z veřejných zdrojů a zpřístupnění informací pro veřejnost zdarma, není dosud jasné, kolik programů se na závazku bude podílet či jak ministerstva tato opatření zajistí.

Další kroky

Během zaváděcího období Nezávislý hodnotící mechanismus doporučuje zvážit následující:

- Určit, které programy se budou na plnění závazku podílet.
- Určit jasnou prioritu zveřejňování výzkumných produktů a vytvořit jasný harmonogram publikace.
- Zapojit do rozhodovacího procesu zástupce občanské společnosti a další relevantní aktéry.

V. Obecná doporučení

Tato část se zaměřuje na vypracování příštího akčního plánu a měla by napomoci zavádění stávajícího akčního plánu. Je rozdělena do dvou částí: 1) klíčová doporučení Nezávislého hodnotícího mechanismu zaměřená na zlepšení postupu Partnerství pro otevřené vládnutí a akčních plánů jednotlivých států či jejich subjektů a 2) hodnocení reakce vlády na předchozí klíčová doporučení Mechanismu.

Vypracovat dlouhodobou strategii otevřeného vládnutí

- Projednat dlouhodobou strategii otevřeného vládnutí s cílem identifikovat nové oblasti závazků a zajistit, aby byla agenda Partnerství v souladu se státními prioritami
- Přizvat k procesu Partnerství i další aktéry nad rámec tzv. obvyklých podezřelých (politiky, byznysmeny, organizace působící ve sféře občanské společnosti, všechny, kdo nejsou součástí Partnerství, akademickou obec, odbory atd.)
- Zvýšit povědomí o agendě Partnerství, včetně účasti na vnitrostátní a nižší úrovni

Zvýšit odbornost mnohostranného fóra

Při jednáních hodnotících postup implementace otevřeného vládnutí a jeho spoluvytváření by mohla být přínosem spoluúčast vládních i nevládních expertů zaměřených na daná témata, která by zajistila kompetentní rozhodování.

Pokud se týče jednání ohledně této implementace a její následné kontroly, Nezávislý hodnotící mechanismus navrhuje účast expertů z předních zodpovědných zaváděcích orgánů, kteří by na jednáních představili své dosavadní výrazné úspěchy i výzvy pro implementaci specifických závazků. K produktivnější diskuzi by zároveň mohlo přispět jmenování oponenta z řad Nezávislého hodnotícího mechanismu, který by si pro diskuzi připravil vlastní prezentaci a poskytl kvalifikovanou zpětnou vazbu. Koordinační výbor by pak zodpovídal za výběr přizvaných expertů a za koordinaci úkolů, přičemž by více povinností za plnění obsahu závazku přesunul na jednotlivé členy mnohostranného fóra.

Pokračovat ve snahách o otevírání soudního systému

Opatření zaměřená na publikaci veškerých verdiktů nižších soudů online a na zlepšení soudních statistik a jejich zveřejňování představují v současném akčním plánu vítané kroky. S ohledem na vážné obavy veřejnosti o nezávislost justice, které se naplno projevily při protestech veřejnosti na masivních demonstracích v roce 2019, musí být prioritou dalšího akčního plánu reformy soudního systému, směřující k jeho otevřenosti.

Zahrnout závazky podporující účast občanské společnosti a veřejnou odpovědnost

Příští akční plán musí zahrnovat závazky, které jsou v souladu s hodnotami Partnerství pro otevřené vládnutí, týkajícími se veřejné odpovědnosti a účasti občanů. V tomto směru lze vzít v potaz předchozí zkušenosti, například Národní konvent o Evropské unii (National Convention – Open Debate on Europe).¹

Mezi jiným je namístě zvážit následující opatření:

- Přijetí zákona na ochranu oznamovatelů protiprávního jednání a zajištění jejich ochrany v souladu s nově přijatou směrnicí Evropské unie, což tzv. antikorupční Hlídači státu považují za jednu z hlavních priorit
- Poskytnout podporu občanským fórum a začlenění občanů do mechanismu dohledu
- Zavést pohotovostní linky a mechanismy občanské zpětné vazby s cílem vytvořit veřejný systém sledování v případě stížností ze strany veřejnosti
- Umožnit rozhodovací procesy ve veřejných službách vytvořením komunikačních kanálů pro zpětnou vazbu uživatelů

Podnítit debatu o reformě přístupu k informacím

V žebříčku hodnocení přístupu k informacím (Global Right to Information Rating) z roku 2018² skončila Česká republika na pouhém 72. místě ze 150 prověřovaných zemí. Byly zjištěny zásadní nedostatky v oblasti práva na svobodný přístup k informacím, u žádostí o poskytnutí informací, výjimek a odmítnutí žádostí i odvolání a sankcí. Česká republika v tomto smyslu získala 0 bodů z maximálních osmi možných. Mnohostranné fórum by mohlo ke zlepšení této situace iniciovat debatu zaměřenou na příslušné reformy a na nezbytné pozměňovací návrhy v legislativě o přístupu k informacím. Součástí reformy by mohlo být i zavedení orgánů dohledu nebo informačního komisaře. Tím by byla mimo jiné odstraněna zátěž pro soudy a zlepšilo by se prosazování právních předpisů. Účinnější sběr příslušných statistik by zároveň mohl napomoci tomu, aby mohly sloužit jako zdroj pro vypracování doporučení a osvědčených postupů. Vposledku je důležité umožnit proces otevírání dat v oblasti životního prostředí dle Zákona č. 123 /1998.

Vyvinout další tlak na otevřená data

I bez ohledu na některé zásadní kroky učiněné v posledních letech dosud nedošlo k významnějšímu posunu v oblasti prosazování otevřených dat, a to napříč všemi orgány veřejné správy v České republice. Řada vládních orgánů se stále brání otevřít data pro jejich využívání veřejností. Dalším významným krokem by mohlo být otevření dat v oblastech životního prostředí či dopravy. Součástí dlouhodobé strategie Partnerství pro otevřené vládnutí by měl být komplexní přístup, který umožní rychlejší implementaci cílů programu Digitální Česko,³ elektronizaci veřejné správy a spoluúčasti a rozvoj veřejných technologií, tak aby mohla iniciativa efektivně podporovat proces digitalizace, a tím zvýšila transparentnost vládnutí.

Tabulka 5.1: Pět klíčových doporučení

1	Vypracovat dlouhodobou strategii otevřeného vládnutí. Projednat strategii za účelem identifikace nových oblastí pro stanovení dalších závazků a zajistit, že agenda Partnerství bude odpovídat prioritám státu a povede k dlouhodobým výsledkům.
2	2. Pokračovat ve snahách o otevírání soudního systému. S ohledem na projevené obavy veřejnosti o nezávislost justice by měl další akční plán i nadále usilovat o její transparentnost a jako jednu z priorit určit otevřené justiční reformy.
3	Zavázat se k přijetí zákona o ochraně oznamovatelů protiprávního jednání. Zajistit způsoby jejich ochrany v souladu s nově přijatou směrnicí Evropské unie.

4	Podnítit debatu o reformě přístupu k informacím. Mnohostranné fórum by mohlo podnítit debatu o pozměňovacích návrzích k legislativě o přístupu k informacím a ustavení příslušného dozorčího orgánu.
5	Vyvinout další tlak na otevřená data. Otevírání dat v oblastech životního prostředí či dopravy by v tomto směru mohlo představovat významný další krok.

5.2 Reakce na předchozí doporučení Nezávislého hodnotícího mechanismu

Tabulka 5.2: Předchozí doporučení Nezávislého hodnotícího mechanismu

Doporučení		Reagováno	Zahrnuto do stávajícího akčního plánu
1	Zlepšit fungování mnohostranného fóra a dohledu nad prováděním akčního plánu Zviditelnit Partnerství zřízením stálé pracovní komise pro Partnerství v rámci Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí s paritním zastoupením veřejné správy a občanské společnosti, za účasti akademické obce a dalších zúčastněných stran.	✓	✓
2	Zlepšit formulaci závazků Revidovat přístup vlády k formulaci závazků Partnerství, aby bylo možné ověřit jasnou souvislost mezi cíli závazků a jejich relevancí z hlediska hodnot Partnerství a výsledky a aktivity definované v závazcích tak, jak byly napsány.	✗	✗
3	Předjímat obavy související s všeobecným usnesením Evropské unie o ochraně osobních údajů (GDPR) Reagovat na obavy související s obecným usnesením o ochraně osobních údajů a zohlednit tyto obavy v závazku týkajícím se otevřených dat v příštím akčním plánu.	✗	✗
4	Zlepšit transparentní uzavírání smluv Požadovat povinné zveřejnění veřejných subvencí a grantových smluv v registru smluv.	✗	✗
5	Zlepšit zákon o svobodném přístupu k informacím Zavést jako součást reformy právního rámce přístupu k informacím dozorčí orgán nebo informačního komisaře a kodifikovat informační příkaz vydaný nadřízeným správním orgánem.	✗	✗

Diskuze o klíčových doporučeních obsažených v průběžné zprávě Nezávislého hodnotícího mechanismu pro Akční plán České republiky na období let 2016 až 2018 proběhla na veřejném jednání 24. září 2018. Aktéři ze strany vlády doporučení vzali v potaz a uznali relevanci prvních dvou procesních bodů. Účastníci schůzky se nicméně vyjádřili v tom smyslu, že není dostatek času věnovat se doporučením v dostatečné míře, neboť čtvrtý akční plán byl tou dobou již ve fázi implementace.

První doporučení ohledně zlepšení přístupu jednotlivých aktérů a dohledu nad zaváděním akčního plánu byla zohledněna při zvážení nutnosti vyhovět novým Standardům spoluvytváření akčního plánu Partnerství. Mnohostranné fórum bylo následně s cílem zajištění rovnoměrného zastoupení s ohledem na představitele vládního sektoru rozšířeno o čtyři zástupce občanské společnosti, Pracovní komise k transparentnosti veřejné správy – tedy výbor Rady vlády pro koordinaci boje proti s korupcí – byla přejmenována na Pracovní komisi k otevřenému vládnutí a transparentnosti státní správy a nyní působí jako mnohostranné fórum.

V případě druhého doporučení se formulace souvisejících závazků převážně týká předchozích úkolů či projektů předních vládních implementačních agend, což by potenciálně mohlo způsobit problémy z hlediska jejich specifčnosti a harmonogramu.

Čtvrtý akční plán hlavní doporučení Partnerství nijak nereflektuje a v průběhu přípravné fáze plánu nebylo zohledněno ani jediné z nich. Témata plánu byla zaměřena na otevírání dat v oblasti vzdělávání a justice, oznamování protiprávního jednání, protikorupční opatření (uznání rovnocennosti zkoušek státních veřejných institucí) a zavádění Zákona o státní službě.

¹ National Convention – Open Debate on Europe, <https://www.narodnikonvent.cz/national-convention-open-debate-on-europe/>.

² Global Right to Information Rating, Czech Republic, <https://www.rti-rating.org/country-detail/?country=Czech%20Republic>.

³ Platforma Digitální Česko, <https://www.digitalnicesko.cz/zakladni-informace/>.

VI. Metodologie a zdroje

Každá průběžná zpráva Nezávislého hodnotícího mechanismu je napsána výzkumníky ze zúčastněných zemí. Všechny zprávy Mechanismu procházejí procesem kontroly kvality s cílem zajistit uplatňování nejvyšších standardů výzkumu a principu náležité péče.

Analýza pokroku při provádění akčních plánů Partnerství je založena na kombinaci rozhovorů, sekundárního výzkumu, pozorování a zpětné vazby od nevládních organizací. Zpráva Nezávislého hodnotícího mechanismu vychází z informací dostupných v repozitáři (nebo online trackeru) Partnerství České republiky,¹ webových stránek, sebehodnotících zpráv vlády a z veškerých dalších posouzení postupu a dosaženého pokroku ze strany občanské společnosti, soukromého sektoru nebo mezinárodních organizací.

Na počátku každého cyklu vypracovávání zprávy zaměstnanci Mechanismu zasílají vládám výzkumný plán, čímž začíná sedmidenní období možných komentářů či zpětné vazby ohledně navrženého přístupu k výzkumu. Každý výzkumný pracovník Mechanismu provádí setkání a vede rozhovory se zúčastněnými stranami s cílem získat přesný obraz událostí. S ohledem na rozpočtová a kalendářní omezení nemůže Mechanismus konzultovat všechny zúčastněné nebo dotčené strany či navštívit všechna místa implementace. Některé situace vyžadují anonymitu dotazovaných a Mechanismus přezkoumává právo odstranit osobní identifikační údaje těchto účastníků. V důsledku nezbytných omezení této metody se Mechanismus velmi doporučuje získávání komentářů v průběhu revizního období před vydáním každé zprávy.

Každá zpráva prochází procesem kontroly kvality, který zahrnuje vnitřní přezkum zaměstnanců Mechanismu a jeho Mezinárodního panelu odborníků (International Experts Panel, IEP). Každá zpráva zároveň prochází externím přezkumem, kdy přizvaní zástupci vlády a občanské společnosti připomínají obsah každé předběžné verze zprávy.

Tento postup přezkumu a revize, včetně postupu pro zapracování obdržených připomínek, je podrobněji popsán v Oddíle III Manuálu řízení.²

Rozhovory se zúčastněnými stranami a jejich vstupy

Pro účely této zprávy bylo provedeno 13 rozhovorů s 15 odborníky a zúčastněnými stranami. Pohovory byly zaměřeny na proces hodnocení a obsahu jednotlivých závazků.

Odborník Nezávislého hodnotícího mechanismu v rámci výzkumu hovořil s následujícími představiteli veřejného a soukromého sektoru:

- Štěpánka Cvejnová, Ministerstvo vnitra ČR, telefonický rozhovor, 16. června 2019
- Dalibor Fadrný, kontaktní osoba pro Partnerství v ČR, Ministerstvo spravedlnosti ČR, rozhovor, 3. května 2019.
- Václav Jelen, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, rozhovor, 27. května 2019
- Lenka Ježková, nestátní nezisková organizace Oživení, rozhovor, 10. června 2019
- Janusz Konieczny, odborník České pirátské strany, rozhovor, 14. června 2019
- Tamara Kováčová, Informační centrum o vzdělávání EDUin, telefonický rozhovor, 6. května 2019

- Lenka Kováčová, nadace Open Society Fund Praha, telefonický rozhovor, 25. června 2019
- František Kučera, kontaktní osoba pro Partnerství v ČR, Ministerstvo spravedlnosti ČR, rozhovor, 3. května 2019
- Petr Leyer, Transparency International ČR, rozhovor, 27. května 2019
- Kamil Melichárek, Česká školní inspekce, telefonický rozhovor, 23. května 2019?
- David Pánek, Ministerstvo spravedlnosti ČR, rozhovor, 17. května 2019
- Eva Paseková, portál Česká justice, rozhovor, 12. června 2019
- Přemysl Sezemský, Ministerstvo spravedlnosti ČR, e-mailový dotazník (3. června 2019), navazující telefonický rozhovor, 5. června 2019
- Jaroslav Švoma, úřad Veřejného ochránce práv, telefonický rozhovor, 27. května 2019
- Pavol Žilincík, úřad Veřejného ochránce práv, telefonický rozhovor, 27. května 2019

O Nezávislém hodnotícím mechanismu

Nezávislý hodnotící mechanismus je klíčový prostředek, pomocí nějž mohou všechny zúčastněné strany (vláda, občanská společnost a soukromý sektor) každoročně sledovat vývoj a provádění akčních plánů v zemích a subjektech účastnících se Partnerství pro otevřené vládnutí.

Kontrolu kvality každé zprávy provádí Mezinárodní panel odborníků, složený z expertů na transparentnost, účast veřejnosti, odpovědnost a na metody výzkumu v sociálních vědách.

Stávajícími členy Mezinárodního panelu odborníků jsou:

- César Cruz-Rubio
- Mary Francoli
- Brendan Halloran
- Jeff Lovitt
- Fredline M'Cormack-Hale
- Showers Mawowa
- Juanita Olaya
- Quentin Reed
- Rick Snell
- Jean-Patrick Villeneuve

Početně omezený personál Nezávislého hodnotícího mechanismu se sídlem ve Washingtonu, D.C., se zabývá přípravou zpráv prostřednictvím Mechanismu stanoveného procesu v úzké koordinaci s výzkumnými pracovníky. Otázky a připomínky k této zprávě lze zaslat zaměstnancům Mechanismu na e-mailovou adresu irm@opengovpartnership.org.

¹ Ministerstvo spravedlnosti ČR, <https://korupce.cz/partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-ogp/>.

² Manuál řízení Nezávislého hodnotícího mechanismu, V.3, <https://www.opengovpartnership.org/documents/irm-procedures-manual>.

Příloha I. Přehled provádění České republiky v průběhu vytváření akčního plánu

Legenda:

Zelená = Provádění splňuje standard

Žlutá = Provádění probíhá (byly učiněny kroky ke splnění tohoto standardu, ale dosud splněn nebyl)

Červená = Nejsou k dispozici údaje o tom, že byly učiněny jakékoli kroky

Mnohostranné fórum	
1a. Založení fóra: Existuje fórum pro dohled nad postupem Partnerství pro otevřené vládnutí.	Zelená
1b. Frekvence jednání: Fórum jedná pravidelně – nejméně každé čtvrtletí, a to buď osobně, nebo na dálku.	Zelená
1c. Rozšiřování mandátu k rozvíjení spolupráce: Členové fóra společně určují členství ve fóru a strukturu jeho řízení a rozvíjejí jeho kompetence.	Zelená
1d. Veřejný mandát: Veškeré informace týkající se kompetencí fóra, členství v něm a struktury jeho řízení jsou veřejnosti dostupné na webových stránkách Partnerství.	Zelená
2a. Zúčastněné strany: Členy fóra jsou zástupci vládního i nevládního sektoru.	Zelená
2b. Parita: Ve fóru jsou rovnoměrně zastoupeni zástupci vládního a nevládního sektoru.	Zelená
2c. Transparentní výběr: Členové fóra ze strany nevládního sektoru jsou vybíráni nestranně a transparentně.	Žlutá
2d. Zastoupení vysokých státních představitelů: Členy fóra jsou i vysocí úředníci disponující rozhodovacím mandátem uděleným vládou.	Zelená
3d. Otevřenost: Fórum přijímá podněty k postupu akčního plánu od jakýchkoli zástupců občanské společnosti či jiných aktérů, kteří nejsou členy fóra.	Zelená
3e. Vzdálená účast: Přinejmenším na některých jednáních a akcích jsou možné různé formy účasti jednotlivých aktérů na dálku.	Červená

3f. Oficiální zprávy: Fórum proaktivně komunikuje se zástupci širší vlády a občanské společnosti a zpětně jim poskytuje informace o svých rozhodnutích, aktivitách a výsledcích.	Žlutá
--	-------

Legenda:

Zelená = Provádění splňuje standard

Žlutá = Provádění probíhá (byly učiněny kroky ke splnění tohoto standardu, ale dosud splněn nebyl)

Červená = Nejsou k dispozici údaje o tom, že byly učiněny jakékoli kroky

Vytváření akčního plánu	
4a. Transparentní postup: Na webových stránkách Partnerství pro otevřené vládnutí ČR (či webových stránkách Partnerství na vládním webu) jsou proaktivně zveřejňovány veškeré informace o všech aspektech postupu Partnerství.	Zelená
4b. Přednostní poskytování dokumentace: Fórum sdílí informace o Partnerství se zúčastněnými stranami s cílem zajistit, že budou přednostně informovány a připraveny na účast ve všech fázích postupu.	Zelená
4c. Zvyšování povědomí: Fórum zajišťuje dosah své činnosti a aktivity zaměřené na zvyšování povědomí s pomocí relevantních zúčastněných stran a informuje je o postupu Partnerství.	Žlutá
4d. Komunikační kanály: Vláda zajišťuje bezprostřední komunikaci se zúčastněnými stranami a zodpovídá dotazy ohledně postupu akčního plánu, zejména v období intenzivní činnosti Partnerství.	Zelená
4e. Odůvodněná reakce: Mnohostranné fórum zveřejňuje argumenty, jimiž jsou podložena jeho rozhodnutí, a reaguje na hlavní kategorie připomínek ze strany veřejnosti.	Zelená
5a. Repozitář: Vláda shromažďuje a publikuje repozitář dokumentů pro webové stránky Partnerství, které poskytují záznamy z minulosti a přístup ke všem dokumentům vztahujícím se k postupu Partnerství, včetně (ne však pouze) konzultačních materiálů, státních akčních plánů, vládního sebehodnocení, zpráv Nezávislého hodnotícího mechanismu a podpůrné dokumentace o implementaci závazků (např. odkaz na databáze, zápisy z jednání, publikace).	Zelená

Pozn. editora: Pokud stát „splňuje“ šest standardů (uvedeno tučným písmem), Mechanismus bude považovat proces daného státu za proces s hvězdičkou.